

СОВЕТ
СРЕДНЕАТАЙСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Центральная, д. 2а, д. Нижние Аты,
Арский муниципальный район, 422016

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРТА АТЫ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Үзәк урам, 2а йорт, Тубән Аты авылы,
Арча муниципаль районы, 422016

Тел. (84366) 507-35, факс (84366) 507-35 E-mail: Sat.Ars@tatar.ru www.arsk.tatarstan.ru

19 октябрь 2017 ел

№ 47

Урта Аты авыл жирлеге Советы

КАРАРЫ

«Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлекен төзекләндеру кагыйдәләрне
раслау турында проект

“Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы нигезендә, тулаем “Урта Аты авыл жирлеге” муниципаль берәмлеке территориясенде төзекләндеру объектларын чиста һәм тәртиптә тотуга бердәй таләпләр билгеләү максатларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Урта Аты авыл жирлеге советы:

1. «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең күшымтада бирелгән төзекләндеру кагыйдәләрен расларга.

2. «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлекен төзекләндеру кагыйдәләрен раслау турында» 2014 елның 08 апрелендәге 57 номерлы Урта Аты авыл жирлеге Советы карарын (2014 елның 11 июлендәге 65 номерлы үзгәрешләр белән) үз көчен югалткан дип санарага.

3. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставында билгеләнгән тәртип нигезендә Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында һәм маxсус мәгълүмат стендларында әлеге карарны бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Урта Аты авыл жирлеге башлығы

Батталова Р.Х

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Урта Аты авыл жирлеге Советының
караты белән расланды

«Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләре

I. Гомуми нигезләмәләр

1. «Урта Аты авыл жирлегенең» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, эйләнә-тире мохитне саклау турындагы федераль кануннар, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының һәм муниципаль норматив хокукий актлар нигезендә эшләнде.

2. Элеге Кагыйдәләр барлык физик һәм юридик затларның оештыру-хокукий рәвешләренә бәйсез рәвештә үтәве мәжбүри.

3. Элеге Кагыйдәләр «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең бөтен территориясендә гамәлдә һәм таләпләр билгели:

1) биналарны (торак йортларны да кертеп) карап тоту, алар урнашкан корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тиешле биналарның һәм корылмаларның тышкы күренешенә карата;

2) төзекләндерү эшләре исемлегенә һәм аларны үтәү ешлыгына;

3) «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерүне оештыру (урамнарны яктыртуны, территорияне яшелләндерүне, урамнар исемнәре һәм йортларның номерлары булган күрсәткечләр урнаштыруны, кече архитектура формаларын урнаштыруны һәм тотуны да кертеп).

4. Территорияләрне төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру шәһәр төзелеше һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дәүләт стандартлары, «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Генераль планы, «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең проект документациясе, билгеләнгән тәртиптә расланган проект документациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Элеге Кагыйдәләр «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын жыюны, алыш китүне, транспортировкалауны, утильләштерүне һәм эшкәртүне оештыру буенча мөнәсәбәтләрне жайга салмый.

Төп төшенчәләр

6. Элеге Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатларында тубәндәгә төшенчәләр кулланыла:

жирле әһәмияттәге автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәтә өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә һәм алarda урнашкан яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм шуна охшаш элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмаларын - саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын, житештерү объектларын, автомобиль юлларын төзекләндерү элементларын үз өченә алган транспорт инфраструктурасы объекты;

фасадның архитектура үзенчәлекләре - бинаның фасадның, шәһәр төзелеше мохитенең конструктив һәм эстетик сыйфатларын чагылдыра торган аермалы характеристикалары (стиль һәм композицион бөтенлек, ритм, яралылык һәм пропорциональ булу, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык кинлекләр балансы);

фонсыз конструкцияләр - тышкы мәгълүмат чараларын әзерләү ысулы, корылма аерым хәрефләрдән, билгеләрдән, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзекләндерү - территорияне карап тоту буенча чаралар комплексы, шулай ук гражданиннарның яшәү шартларының үнайлылыгын тәэмин итүгә һәм арттыруга, территориянең санитария һәм эстетик торышын яхшыртуга юнәлдерелгән территорияләрне төзекләндерү элементларын проектлау

həm urnashtryu;

vertikal' yashelləndery - binalarның fasad əsləkləren həm korylmalarnы, shul isəptən balkonnarны, kəymələrnne, galereyalarны, terək stenalarын h.b. kуллануны, alarda stacionar həm məbəd yashel utyrtmalarnы urnashtryu ochen;

vitrina - fasadnyıq ber əleşen biləp toruchy totash pýylalaу rəvəshendəge proem (tərəzə, vitraj);

barlykka kılğın təzeleshneq tyshky arxitektur yəze - jirlekneq tyshky obrazıñ formalashtryuchy binalar həm territoriyalər fasadlarynyñ arxitektur-səngtər həm şəhər təzeleshə үzençləkclər;

yaktırtunyñ tyshky ısuły - məgъlumatı konstruksiyane yaktırtu ısuły, ul vaktitta məgъlumatı ısuły aña yonəltelgən utnyñ erakta urnashtryylgan chyganagı belən yaktırtyla;

kvaratal echenđəge (jirle) yul - magistrallı uramnardan torak yortlar tərkemnərenə həm kvaratalnyñ bашка urynnaryna taba transport həm žəyulələr xərəkətə ochen bilgeləngən avtomobil yul;

təzeklənderyne torgyzu - yollarныñ, xujalıq proezdynyñ, trotuarynyñ bəten kinlegənə sыйfatlı asfalt tüşəməne torgyzunu, bordyur tashyin kire urnashtryrunu, tufraknyñ uñdryışlı katlamayın torgyzu, gaz үlənnərə cəchelü həm bəzylənən yashel utyrtmalar utyrtu tyrması astına gazzar remontlauny, reklama konstruksiyatləren həm təzeklənderyneq bашka elementlarыn torgyzunu üz echen algan eşlər kompleksyi;

gazon - maxsus sailap alýngan үlənnər orlyklarы cəchelə torghan, ul utyrtu ochen fon, park korylmalary həm ləndshaft kompozisiyaseneq möstəkylər elementi bulyp tora, shulay uk tabigiy үlən kaplamy;

jirlek territoriyase - muunicipal bərəmlək chiklərə chiklərendə territoriya;

məgъlumatı tapşyruynyñ dinamik ısuły - məgъlumatı elektron chyganaklardan faydalanan tapşyru ısuły həm məgъlumatı almashtryrunu kuzdə totkan tablo;

yort biləməse - ishegalды korylmalary bulgan individuallı torak yort həm əlegə yort urnashkan jir kişərləge;

ishegalды korylmalary - jir kişərləgenə urnashkan vakytlı yarđəmche korylmalar (bazlar, kugərçenər, saialar h.b.);

yort bilgeləre - anıllag (uram, məydan, prospekt atamalarыn kürsətүch), nömer bilgesə (yort həm korpus nömerini kürsətүch), podyезд həm fatırlar nömerini kürsətүch, invalidıllar ochen obiecttan faydalanan mömkinlegən təəmin itüche xalıkara simvol, bairaklar, istəlekle taktalar, poligonometrik bilge, янгын sunderu hidrantы kürsətükch, grunt geodesik bilgelər kürsətükch, magistrallı həm su үtkərgəch cheltər kameralary, jirlek kanalizasiyase kürsətükch, jir astı gazütkərgəch korylmalary kürsətükch;

rina - avtonom rəvəshətə yashərgə, reconstruksiyatlənergə həm eksploatasiyatlənergə mömkin bulgan berdəm küləm təzelesh sisteməsyn (təzeleshkə ber rəxəsət nigəzendə təzelgən) təşkil itüche kapital təzelesh obiectyi;

yashel utyrtmalar - tabigiy həm yasalma kilep chykkən agach-kuaklyk həm үlənchəl үsemleklerə jyelması (parklar, urmannar, maxsus saklanılychu tabigatı territoriyaləren, bülvarlar, skverlar, bəkchalar, bəkchalar, gazonnar, cəcəkliklər, shulay uk aerim toruchy agachlar, həm kuaklar da kertep);

jir kişərləge - Jir əsləgenen xarakteristikaları bulgan, anı individuallı bilgeli ber əibər sыйfatında bilgelərgə mömkinlik bire torghan əleş;

jir eşləre - jirlek territriyaseñeq kamiləşterelgən yisə grunt katlamayın bozuga yisə yollarnyñ həm trotuarlarnyñ kamiləşterelgən katlamayın təzügə (ukladka) bəyle eşlər;

inşenərlıq kommunikasiyatləre - inşenərlıq-tehnik təəmin itü cheltərləre: suutkərgəch, kanalizasiya, jılıty, torbaütkərgəch, elektr tapşyru liniiyləre, elemente həm jirlek territriyaseñeq gaməldə bulgan yə salyna torghan bашka inşenərlıq korylmalary;

yangırlyk kanalizasiya (yangır sular) - əske (yangır sular, tallar), su yu həm drenaj sularını tansportirovkalau ochen bilgeləngən texnologik yaktan bəyle inşenərlıq korylmalary (ulaklar, yangır sular, lotoklar həm torbalar) kompleksyi;

jemelddəyche yaktılyk - yaktılyk ağımy xarakteristikaları (təs, yaktılyk, kereshu chiratı h.b.) almashtryrunu kuzdə tota torghan yaktılyk-odinamik nətiżə;

tyshky yaktırtu - jirlekneq karangy vakytnıda magistrallılar, uramnara, məydanına, parklar, skverlar, bülvarlar, ishegalalary həm žəyulələr ochen bilgeləngən elementlar jyelması;

kilep tughan təzeleshneq tyshky arxitektur yəzen bozu - urnashtryrugə rəxəsət itelə torghan həm rehxsət itelmi torghan tyshky məgъlumat urnashtryru charalarynyñ tibynıa həm torenə karata taləplər;

шул исәптән, жирлек барлыкка килгән төзелешнәң тышкы архитектур йөзен саклау кирәклеген исәпкә алыш, әлеге Кагыйдәләр билгеләгән таләпләрне үтәмәү;

рөхсәтсез (санкцияләнмәгән) чүплек - үз белдеге белән (рөхсәт ителмәгән) ташландыру (урнаштыру) яисә каты көнкүреш, эре габаритлы, төзелеш калдыкларын, юридик яисә физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән башка чүп-чарны, 50 кв.м дан артык мәйданда hәм 30 куб метрдан артык күләмдәге складлау;

стационар булмаган сәүдә объекты - инженерлык-техник тәэмин иту чөлтәрләренә тоташтыру (технологик тоташтыру) булуга яисә булмавына карамастан, жир кишиләгенә нык бәйле булмаган вакытлыча корылган яисә вакытлыча конструкциядән гыйбарәт сәүдә объекты;

яшелләндерү - үсемлек компонентларын актив кулланып муниципаль берәмлек тиравелеген формалаштыруны тәэмин итә торган территорияне төзекләндерү hәм ландшафт оешмасы элементы, шулай ук инженерлык әзерлегенән төрле төрләре буенча эшләр үткәрүгә (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование h.б.) бәйле комплекслы процесс hәм яшелләндерелгән территорияләрне төзекләндерү: турыдан-туры агач утырту, шул исәптән эре үлчәмнәр, куаклыклар, үләнчел газлар, чәчәклекләр, альпинарийлар hәм рокарилар булдыру, махсуслаштырылган бакчалар төзү h.б.лар төзү белән бәйле комплекслы процесс;

гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - гомуми файдаланудагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар hәм бульварлар;

чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләрнән яшелләндерелгән территорияләре;

махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр - санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратларны яшелләндерү, үсентеләр питомниклары;

махсус сакланылучы табигать территорияләре - табигать комплекслары hәм аеруча табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион hәм савыктыру әһәмиятенә ия булган, жирле үзидарә органнары караплары тарафыннан тулысынча яисә өлешчә хужалык файдалануыннан алынган hәм алар очен махсус саклау режимы билгеләнгән жир, су өслеге hәм алар өстендәге нава кинлеке участоклары;

жәмәгать транспортның көтүен туктату - жәмәгать транспортын туктату, пассажирлар утырту hәм төшерү зонасына hәм жәмәгать транспортында пассажирлар көтеп тору зонасына ия махсус жиһазландырылган мәйданчык;

пыйялаланган фасад - фасадның бөтен яссылыгын яисә аның шактый өлешен алыш тора торган тоташ пыйяладан эшләнгән фасад;

яктыртуның ачык ысулы - яктылык чыганагының аны тарату очен каршылыклары булмаган мәғълүмати конструкцияне яктырту ысулы;

жирлек панорамасы - жирлек территориясенең ачык пространстводан (яр буе, мәйданы, су объектлары акваториясе, күренеш hәм күзәтү мәйданчыклары) кабул ителә торган, жирлек характеристикаларын hәм силуэтин ача торган фрагменты;

жәяүлеләр очен зоналар - транзит хәрәкәт иту максатларында халык хәрәкәтә үткәрелә торган hәм билгеле бер характеристикаларга ия булган жирлек территорияләре участоклары, алар урамнан тыш hәм жир өсте жәмәгать транспорты тукталышлары булу, хезмәт күрсәту объектларының, тарих hәм мәдәният ядкарләренен, рекреацияләренең югары концентрациясе h.б. Жәяүле зоналар эспланадларда, жәяүлеләр урамнарында, торак пункт мәйданнарының жәяүле частъларында формалашырга мөмкин;

йорт алды территориясе - яшелләндерү hәм төзекләндерү элементлары булган күпфатирлы йорт урнашкан жир кишиләрге, әлеге йортка хезмәт күрсәту, эксплуатацияләү hәм төзекләндерү очен билгеләнгән hәм күрсәтелгән жир кишиләгендә урнашкан башка объектлар;

якындағы территория - бина, корылма, койма, төзелеш мәйданчыгы, сәүдә, реклама объектлары чигенә турыдан-туры тоташа торган территория, бирелгән жир кишиләрге чикләренә, шулай ук милектәге, файдаланудагы (биләүдәге) башка объектларга;

продуктив хайваннар hәм кошлар - алар сөтне, йонны, йомырканы hәм башкаларны алу очен күп тапкырлар яисә дайими кулланыла торган хайваннар hәм кошлар;

тышкы мәғълүмат чараларын (паспортны) урнаштыру проекти - Башкарма комитет карапы белән расланган, ул төзекләндерү элементының тышкы күренешен hәм төгәл урынын, ә атап әйткәндә тышкы мәғълүмат чараларын билгели торган hәм аны идентификацияләү очен кирәклек балешмәләрне үз очен алган билгеләнгән рөвештәге документ;

территорияне санитар чистарту - аерым территориядән жыю, каты көнкүреш hәм эре габаритлы калдыкларны алыш китү hәм утильләштерү (зарарсызландыру);

яктылык тартмасы - тышкы мәғълүмат чараларын әзерләү ысулы, корылма эчке яктыртылган бер күләмнән яисә күләмле элементлардан гыйбарәт;

авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясен, терлекләрне житештерү өчен кулланыла торган хайваннар, қыйммәтле меҳлы җәнлекләр, куяннар, умарталар һәм башкалар;

махсуслаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендәге эшчәнлекнең махсус төрлөрен гамәлгә ашыручи төрлө оештыру-хокуский рәвештәге юридик затлар;

территорияләрне тоту - жир кишәрлегендә урнашкан биналарны, корылмаларны, кече архитектура формаларын, коймаларны, төзелеш мәйданчыкларын, яшел утыртмаларны, жир асты инженерлык коммуникацияләрен һәм аларның конструктив элементларын, транспорт инфраструктурасы объектларын үз вакытында ремонтлау һәм фасадларын карап тотуга бәйле چаралар комплексы;

жирле әһәмияттәге юлларны тоту - юлларның, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзекләндерү элементларының транспорт-эксплуатация торышын тәэмүн итә торган эшләр комплексы;

Тышкы мәгълүматны урнаштыру چарасы (вывеска) - оешма урнашкан урында һәм (яисә) турыдан-туры товарны реализацияләү урынында урнашкан һәм (яисә) турыдан-туры товарны реализацияләү урынында урнаштырылган мәгълүмати конструкция булган территориине төзекләндерү элементы, күрсәтелгән мәгълүмат "Кулланучылар хокукларын яклау туринде" Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри булган мәгълүматны кулланучыларга житкерү өчен биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында хезмәтләр күрсәтү, ә атап әйткәндә, оешманың фирма исеме (исеме) һәм аның еш режимы турындагы мәгълүматны, шулай ук законны үз көченә урнаштыру мәжбүриле булган яисә эшлекле әйләнеш гадәте аркасында урнашкан һәм реклама белән бәйле максатларны эзәрлекләми торган мәгълүматны. "Тышкы мәгълүматны урнаштыру چарасы" һәм "тышкы мәгълүмат چарасы" төшөнчәсе тиңдәш;

махсус жирлек әһәмиятендәге территориияләр - жирлек территорииясенен әлеге Кагыйдәләрда урнашкан төзелешнән тышкы архитектур йөзен саклап калу максатларында урнаштыруга рөхсәт ителе һәм рөхсәт итлеми торган тышкы мәгълүмат урнаштыру типлары һәм төрләре билгеләнә торган, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр билгеләнә торган махсус статус һәм (яисә) югары мәдәни-рекреацион һәм социаль қыйммәткә ия булган өлеше;

территорияләрне жыештыру - житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны махсус билгеләнгән урыннарга жыюга, алып китүгә бәйле эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлекен һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка چаралар;

урамнар һәм гомумпоселок юллары - гомуми кулланылыштагы территориияләр, аларның жирлек мохите эстетикасына югары таләпләр куелган;

вәкаләтле орган - үз компетенциясе чикләрендә жирлек территорииясен оештыруны, координацияләүне һәм төзекләндерүне гамәлгә ашыручи башкарма комитет;

фасад - бинаның тышкы яғы (төп, ян, ишегалды);

фон конструкцияләре - хәрефләр, билгеләр һәм декоратив элементлар фон еслегендә урнашкан тышкы мәгълүмат چараларын әзерләү ысулы;

фриз - фасадның декоратив әйләнә торган элементы яки горизонталь полоса рәвешендәге козырек;

фронтон - бинаның фасадының сонгы кат тәрәзәләренен югарыгы билгеләрнән яисә чыгыш ясаучы элементлардан фасадның өске ноктасына кадәр үлчәнгән түбәдән югарырак күтәрелүче йомгаклау өлеше;

территорияне төзекләндерү элементлары - төзекләндерүнен состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайламналар, үсемлек компонентлары, жиһазларның һәм бизәлешнән төрле төрләре, кече архитектура формалары, стационар булмаган объектлар, тышкы реклама һәм мәгълүмат چаралары.

II. Территорияләрне төзекләндерүгә, карап тотуны һәм жыештыруны оештыруга гомуми таләпләр

7. Жирлекнән бәтен территорииясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, эчтәлеккә һәм жыештырылырга тиеш.

8. Гомуми файдаланудагы территориияләрне, шул исәптән урамнар, машина юллары, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр буйлары, скверлар, пляжлар, башка объектлар биләгән жир кишәрлекләрен карап тотуны һәм жыештыруны оештыру вәкаләтле органнарны үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

9.Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тоту һәм жыештыру махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла

9.1.Жирлек территориясендө узучы тимер юл юллары әлеге корылмаларны файдаланучы оешмалар көче белән тәэммин ителе.

10.Яшелләндөрү һәм төзекләндөрү элементларын тоту һәм карау түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә - жир кишәрлекенен милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндөрелгән территорияләр чикләрендә - муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эшләрне башкарга конкурс откан вәкаләтле орган яисә махсуслаштырылган оешма;

3) чикләнгән файдаланудагы яшелләндөрелгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнгән урыннар чикләрендә (санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) - әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә - күпфатирлы йортлардагы торак урыннар милекчеләре яисә идарәче оешмалар;

5) жир өсте коммуникацияләренен, шул исәптән электр чeltәrlәrenen, яктырту чeltәrlәrenen, радиолинияләренең сак зоналарында күrsätelgәn коммуникацияләр хужалары;

6) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (әгәр урнаштыру рөхсәт ителгән булса) - күrsätelgәn коммуникацияләр хужалары.

11. Урамнардан һәм юллардан грунт һәм жир өсте суларын чыгару очен билгеләнгән кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыю һәм чистарту, су сиптерү коллекторларын һәм янгыр суларын ағызы коеларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

12. Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә.

Санитария һәм туалетларның техник торышы очен җаваптылыкны аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки махсуслаштырылган оешмалар китерә, аларга хезмәт күrsätә.

13.Төзекләндөрү эшләрен башкару ешлыгы эшләренең заказчысы тарафыннан объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәэммин итүне исәпкә алып билгеләнә.

14.Жирлек территориясен тоту һәм жыештыру чикләре бирелгән жир кишәрлекенен чикләре (жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, биләмәдәге жир кишәрлекенен фактта урнашкан чиге буенча) нигезендә физик һәм юридик затлар тарафыннан билгеләнә.

15.Вәкаләтле орган жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә карап тоту һәм жыештыру эшләренен үтәлешен тикшереп тора.

III. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тышкы күренешенә, фасадларның һәм коймаларның, юлларның, индивидуаль торак йортларның, янгыр канализациясе чeltәrlәrenen, күзәтү һәм янгыр сулары коеларының, су бүлөп чыгару корылмаларының, техник элементе чараларының, тышкы яктырту объектларының, кече архитектура рәвешләренең, стационар булмаган объектларының, төzelеш эшләрең житештерү урыннарының, күмү урыннарының тышкы кыяфәтенә, автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннарына карата таләпләр. Жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү

Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тоту буенча гомуми таләпләр

16. Күчемсез милек объектларыннан файдаланучы һәм (яисә) аны биләүче предприятиеләр, оешмалар, гражданнар, шул исәптән шәхси милек хокуқында, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләргә һәм аларны техник эксплуатацияләүнен билгеләнгән кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә ремонтларга, биналарның, фасадларның, коймаларның төзеклекен, биналардагы вывескаларны, фатир номерлары, йорт номерлары курсәткечләре курсәткечләрен күзәтергә, аларны вакытында ремонтларга һәм буярга тиеш.

17. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен милекчеләре яисә башка хокук ияләре үзләре йә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбенинән жәлеп итү юлы белән тоталар.

18.Алар урнашкан биналарның, корылмаларның һәм жир участокларының эчтәлеге алар урнашкан биналарны, корылмаларның фасадларын карап тоту:

2) жир кишәрлекен жыештыру һәм санитар-гиgiene белән чистарту;

3) гражданнар, оешмалар һәм индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеге нәтижәсендә барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм алыш китү;

Жир кишәрлекенде урнашкан яшелләндөрү һәм төзекләндөрү элементларын карап тоту һәм

тәрбияләү.

19.Биналарның, корылмаларның фасадлары төзелеш өлешиндәге, декоратив бизәлешле һәм инженерлык элементларына күренеп торган зыян күрергә тиеш түгел һәм тиешле эстетик халәттә ярдәм итәргә тиеш. Бинаның фасадын буяу фасадның гомуми мәйданының 1%тан артыграгын тәшкил итмәскә тиеш.

20. Законда һәм башка хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә шушы максатлар очен билгеләнмәгән жир кишәрлекендә төзелгән йә мона тиешле рөхсәтләр алмыйча яисә шәһәр төзелеше һәм төзелеш нормаларын һәм кагыйдәләрен житди бозып төзелгән торак йортның, башка вакытлы төзелешнең һәм корылманың яисә башка күчемсез мөлкәтнең үз белдеге белән төзелеше тыела.

Биналар, корылмаларның фасадларны караш туту

21.Биналарның фасадлары, корылмалары эчтәлеге:

21.1.фасадларның, шул исәптән керу ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм кеймә коймаларын, түбәләрен һәм аерым баскычларны, төшү һәм баскычларны коймаларны, витриналарны, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны, һәм аларның тесен үз вакытында ремонтлауны һәм торғызуны һәм торғызуны;

21.2. Суусемнәрнең, су торбаларының һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм аларның эчтәлеген тәэмин итү;

21.3.герметизация, жөйләрне сүтеп ябыштыру һәм тишелп чыгару;

21.4.керу урыннарын, тәрәзә төпләрен һәм ишегалларына керу урыннарын торғызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

21.5.фасад өслекләрен, шул исәптән фасадларның элементларын, аларның торышына һәм эксплуатацияләү шартларына бәйле рөвештә, вакытында чистарту һәм юдырту;

21.6. Тәрәзәләрне һәм витриналарны, вывескаларны һәм күрсәткечләрне вакытында юу;

21.7.язулардан, рәсемнәрдән, белдерүләрдән, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядан, шулай ук граффитидан чистарту.

22. Түләнергә тиешле биналарның, төзелмәләрнең һәм корылмаларның фасадлары элементлары составына түбәндәгеләр керә:

1) приямкалар, подвалга керу урыннары һәм чүп-чар окамералары;

2) керу төркемнәре (баскычлар, мәйданчыклар, култыксалар, ишек өстендәге козыреклар, коймалар, ишекләр h.б.);

3) цоколь һәм отмостка;

4) диварлар яссылыгында;

5) фасадларның чыгыш ясаучы элементлары (балконнар, кеймәләр, эркерлар, карнизы h.б.);

6) түбәләр, шул исәптән рәшәткәләрне киртәләүче вентиляция һәм төтен торбаларын да кертең, түбәгә чыгу һәм башкалар;

7) архитектура детальләре һәм облицовка (колонналар, пилястрлар, розеткалар, капительләр, фризлар, пояслар h.б.);

8) чоkeyларны да кертең, су үткәргеч торбалар;

9) парапетлы һәм тәрәзә коймалары, рәшәткәләр;

10) тәрәзә, балкон, билбау, цоколь, свеслар h.б.ларның металл бизәлеше;

11) асылмалы металл конструкцияләр (әләм тотучылар, анкерлар, янгын баскычлары, вентиляция жиһазлары h.б.);

12) панельләр һәм блоклар арасындагы горизонталь һәм вертикаль жөйләр (эр панельле һәм эре блоклы биналарның фасадлары);

13) паяла, рамнар, балкон ишекләре;

14) биналарга якын урнашкан стационар коймалар.

23. Милекчеләр, биналарның, корылмаларның хокук ияләре, торак белән тәэмин ителгән биналар һәм тиешле вазыйфалар йөкләнгән башка затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

23.1.Кирәк булганда, елга бер тапкырдан да ким түгел, фасадларны чистартып юарга,

23.2.кирәк булган саен, елга ике тапкыр, язын (жылыту системаларын сундергәннән соң) һәм көзен (жылыту сезоны башланганчы), тәрәзәләр паяласының эчке һәм тышкы өслеген, балкон һәм кеймә ишекләрен, керу ишекләрен химик чаралар белән чистартырга һәм юарга;

23.3. Агымдагы ремонтны, шул исәптән фасадның төсен, фасадның факттагы торышын исәпкә алып, 5-6 ел эчендә дайми рөвештә янартып үткәрергә;

23.4.фасадның аерым элементларын (цоколь, күселәр, баскычлар, приямкалар, керу ишекләре, капка, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм кеймәләр, су үткәргеч торбалар, тәрәзә төбәндәге отливлар,

сызықча ачышлар hэм башка конструктив элементлар) төзекләндерергә;

Ярдәм итүче ремонт кимендә өч слга бер тапкыр уздырылырга тиеш. Фасадларның конструктив элементлары hэм эшләнеше аларның нормаль тузган саен торғызылырга яисә кинәт заарлану шартлары барлыкка килгәндә (аварияләр, стихияле бәла-казалар, янгын h.b.) әлеге хәлләр туктатылганнын соң ике ай эчендә торғызылырга тиеш;

Чыгыш ясаучы конструкцияләр жимерелү ихтималы булган очракта, 23.5 Сак-кисоту чараларын (киртәләр, челтәрләр урнаштыру, элементның жимерелә торган өлешен демонтаж h.b.) башкарырга;

23.6. Мондый вывеска эксплуатацияләнмәгән очракта (арендатор (субарендатор) hэм башка очракларда тышкы мәгълүматны (вывеска) урнаштыру чарасын демонтажларга.

24.Фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

24.1.биналарның hэм корылмаларның фасадлары стеналары өслегенен заарлануы (пычрануы) : подтеклар, ефәк буюулар, ярыклар булу, штукатурка, тышлау жайламалары өзелү, кирпич кладкасының заарлануы, тимер-бетон конструкцияләрнен саклану катламының өзелүе h.b.

24.2.панелара бәйләнешләрнен герметизациясен бозу;

24.3.штукатуркаларның, тышчаларның, фасадларның яисә корылмаларның цоколь өлешенен жимереклеге (шартлавы, пычрануы), шул исәптән тәрәзә, керү урыннары конструкциясенен төзексезлеге;

24.4.балконнар, лоджия, эркерлар, тамбурлар, карнизы, козыреклар h.b. биналарның фасадларның чыгып торган элементлары заарлану (пычрану);

24.5.балконнарның, парапетларның киртәләрен жимерү (юклыгы, пычрануы);

24.6. бинаның фасадында hэм (яисә) түбәсендә флаглар, флаглар тоткыч корылмаларын, флагштокларны вәкаләтле орган белән килемштерелгән проект булмаса, урнаштыру hэм эксплуатацияләү;

24.7. фасадларның элементларын, түбәләрен, диварларын hэм корылмаларын (төтен йөрешләрен, вентиляцияне, телевидение hэм радионы күмәк кабул итү системалары антенналарын, үткәргечле радиотапшырулар чөлтәрләре стойкаларын, фронтонарны, козырекларны, ишекләрне, тәрәзәләрне, парапетларны, янгынга каршы баскычларны, жир асты линияләрен hэм нава-кабельле кичүләрне беркетү сыйфатында файдалану;

24.8. тиешле рөхсәттән башка балконнар , лоджияләргә тышкы яктан керләр, келәмнәр, кием-салымнар элү, урамга чыга торган биналарның төп фасадларын төрле предметлар белән пычрату;

24.9. архитектур детальләрдә, декор элементларында, кыйммәтле архитектура бизәккә өслекләрдә тышкы кондиционерлар hэм антенналар урнаштыру, шулай ук архитектур өслекләрне заарлауга китеэр торган ныгытма;

24.10.фасадның гамәлдәге декоратив, архитектура hэм сөнгать элементларын керү төркеме элементлары, керү төркемнәрен урнаштырганда яна бизәк hэм реклама белән капларга;

24.11. Бинаның фасадында hэм(яисә) түбәсендә, паспортсыз тышкы мәгълүмат урнаштыру чаралары корылмаларында урнаштыру hэм эксплуатацияләү, гамәлгә кую такталарыннан, режим такталарыннан тыш, вәкаләтле орган белән килемштерелгән;

24.12. Аларны алга таба афишалар, белдерүләр, плакатлар hэм башка мәгълүмати-басма продукцияне фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә уемының эчке янгында), биналарның төзелешләрнен hэм корылмаларның пыялаланган ишегендә (шул исәптән ишекнән пыяла өслегенен эчке янгында) куллану максатларында элү hэм ябыштыру;

24.13.әлеге биналар, корылмалар милекчеләренен, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренен ризалыгын алмыйча, биналар, корылмалар фасадына граффити ясау;

24.14.тышкы кондиционерларны исемлекләре Урта Аты авыл жирлеге башкарма комитетының муниципаль хокукий актлары белән расланган төп урамнарда hэм гомумшәһәр юлларында урнашкан биналарның төп hэм ян фасадларында урнаштыру.

25. Антenna-фидер жайламаларын, радиожиазлар кабул итә торган радиорелей станцияләрен, иярчен hэм эфир телевидениесе антенналарын урнаштыру рөхсәт ителми:

25.1. Төп фасадларда;

25.2. брандмауэрларда, ишегалды hэм ян фасадларда;

25.3. биналарның hэм корылмаларның (манарапарның, куполарның) силуэт төгәлләүләрендә, парапетларда, түбә коймаларында, вентиляция торбаларында;

25.4.фасадның почмак өлешендә;

25.5 Балконнар, көймә коймаларында.

26. Тышкы күзәтү видеочарапалы лапаслар, козыреклар, балконнар, эркерлар, архитектур детальләрдән азат булган фасад кишәрлекләрендә, декорларда, бизәлешнен кыйммәтле элементларында урнаштырыла.

Колонналарда, фронтоннарда, карнизларда, пилястраларда, порталларда, козырекларда, балконнар шокольләрендә тышкы күзәтү камераларын урнаштыру рөхсәт ителми.

27. Була:

27.1.керү юлларында мәгълүмати стендлар урнаштыру;

27.2.проект карапы нигезендә биналар тубәсендә эфир телевидениесен коллектив кабул иту системалары антенналары һәм кабельләре урнаштыру.

Йорт билгеләре

28.Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән жиһазланган булырга тиеш.

29.Аншлаглар һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номер билгеләренең чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен жаваплы затлар жаваплы була;

30. Рөхсәт ителми:

30.1. чыгыш ясаучы вывескалар, консольләр, шулай ук аны кабул итуне кыенлаштыручы объектларның номерлы билгесе белән янәшә урнаштыру;

30.2. фасадның чыгыш ясаучы элементлары янында яисә фасадның заглубленный участокларында, декор, кәрнизләр, капка элементларында номерлы билгеләр һәм курсәткечләр урнаштыру;

30.3.аншлагларның билгеләнгән урыннан ирекле хәрәкәт итүе.

Түбәләр

31.Биналар, корылмалар түбәләре, су үткәрү системасы элементлары, төтен чыгару һәм вентиляция системалары төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди нава торышы шартларында йорт һәм жәяүләр өчен куркыныч тудырмаска тиеш.

32.Кышын биналарның милекчеләре һәм башка хокук ийләре, шулай ук күпфатирлы йортлар белән идарә иткәндә идарәче оешмалар тарафыннан түбә кардан, наledи һәм сосулдан вакытында чистарту оештырылырга тиеш. Жәяүләр зонасына чыга торган якларда кар тубәсен чистарту участоклар киртәсе белән башкарылырга һәм барлык кирәклө чаралар кабул ителергә тиеш, бары тик тәүлекнән якты вакытында гына. Түбәнен калган скатларыннан кар ташлау, шулай ук яссы тубәләр эчке ишегалды территорияләренә чыгарылырга тиеш. Йорттан жәяүләр юлына ташланган, жәмәгать транспортның көтү тукталышы, юлларның бер өлеше кар һәм кичекмәстән жыештырылырга тиеш.

33. Кар һәм наledи ташлаганда, сүйткүчлар салганда, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тәэммин итүнен һава линияләренең, яктырту һәм элемта, юл билгеләренең, юл билгеләренең, юл киртәләренең һәм жайлланмаларының, жәмәгать транспортның көтү павильоннарның, декоратив бизәкләренең һәм биналарның инженерлык элементларының сакланышын тәэммин итә торган чаралар күрелергә тиеш. Курсәтелгән элементлар заарланган очракта, алар тубәне чистарткан һәм заарланган очракта торғызылырга тиеш.

34.Биналарның, корылмаларның түбәләре су үткәргечләре булырга тиеш, алар жәяүлеләр һәм жәяүләр зоналарына агып төшә торган суның турыдан-туры эләгүенә юл куймый. Желоба, воронка, водостоклар аерылгысыз булырга һәм жыелган су күләменен үткәруенә исәпләнергә тиеш. Юл кырылларына жәяүлеләр зоналары булган биналар ягына чыга торган шоферлар жәяүлеләр юлында читкә китәргә тиеш.

35. Рөхсәт ителми:

35.1.тубә өстендә түбә, түбә ябу өчен билгеләнгән предметларны (калаклар, скрепкалар, ломнар), төzelеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны төзу;

35.2. Түбәдән су торбалары бүрәнәләренә боз, кар һәм чүп-чар агып төшә.

Жир кишәрлекләрең карап тоту

36. Жир кишәрлекләрең территорияләрен тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

36.1 көндәлек чүп-чардан, яфраклардан, кар һәм боздан (наledи);

36.2.юлларның, күперләрнең, урамнарның, тротуарларның, юл йөрү юлларының, жәяүлеләр

территорияләренең бозлавыкка каршы материалларын эшкәрту;

36.3.карны көрәү һәм саберү;

36.4.кар һәм боз чыгару (кар-боз берәмлекләре);

36.5.контейнер мәйданчыкларын, барлық төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп савытлары, эсқемияләр, кече архитектура формаларын һәм башкаларны чиста һәм техник яктан төзек хәлдә тоту;

36.6.чүп-чар жыю камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер мәйданчыкларын жыштыру, юу һәм дезинфекцияләү;

36.7. Яңғыр һәм кар суларын аерып алу;

36.8.каты конкуреш, эре габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм алыш китү;

36.9.территорияләрендә тузан жыю һәм һаваның дымлануын кимету өчен полив;

36.10.яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны карауны тәэммин итү;

36.11.коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияларен (корылмаларын), юлларны, тимер юл юлларын, күперләрне, жәяулеләр өчен кичуләрне төзегәннән, реконструкцияләгәннән һәм ремонтлаганнан соң төзекләндерүнен бозылган элементларын торғызы, реставрацияләү, археологик һәм башка жир ешләрен башкару;

36.12.смотр һәм яңғыр суларын ағызу коеларының (яңғыр суларын ағызу канализациясе), гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә жир асты коммуникацияләре (корылмалары) коеларының эчтәлеге;

36.13. Жир кишәрлекләренең коймаларын тоту, шул исәптән жимерелгән (тикшерелгән, жимерелгән) биналарның, корылмаларның коймаларын урнаштыру һәм карап тоту, чит заттар территориясенә үтеп керү һәм (яисә) рөхсәттөз урыннарда калдыкларны урнаштыру мөмкинлеген юккә чыгаручы, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартуны тәэммин итү.

Юлларны карап тоту

37.Юллар эчтәлеген муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эш **терләрән үткәрүгә** конкурс откан маҳсус оешмалар башкара.

38. Юл территорияләрен карап тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге машина юлларын ремонтлау;

2) тротуарлардан (жәяулеләр зоналары, сукмаклар) һәм юлларның, ясалма юл корылмаларының пычрак, чүп-чар, кар һәм боз жыштыру;

3) юл өслекләрен юу һәм сиптерү;

4) газларны һәм яшел утыртмаларны карау;

5) жәмәгать һәм тимер юл транспортның тышкы яктырту терәкләрен һәм контакт чөлтәрән ремонтлау;

6) кече архитектура рәвешләрен ремонтлау һәм буяу;

7) ясалма юл корылмалары составына керә торган смотр һәм яңғыр сулары коеларын, уезн канатларын һәм ачык лотокларны төзү, ремонтлау һәм чистарту;

8) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура рәвешләрен ремонтлау, ремонтлау һәм ел саен буяу.

39.Юл капламаларын саклау максатларында түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

39.1.йөк ташу;

39.2.төяү-бушату эшләрен рельслар, бүрәнәләр, тимер балчыклар, торбалар, кирпеч, башка азыр предметлар урамнарында башкарғанда һәм аларны төзегәндә;

39.3.төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын юл өлешендә һәм тротуарларда ыргыту һәм (яисә) складлау.

40.Юлларны төзекләндерүнен аерым элементларына таләпләр:

40.1.Жәяулеләр өчен жәяулеләр өчен юл күймый торган металл киртәләрне һәм тротуар баганаларын сезонлы буяу ел саен қышкы сезон тәмамланғаннан соң, төзекләндерү айлыгы үткәрелгән чорда гамәлгә ашырыла. Каплама алдыннан ремонтланган, пычрактан чистартылган, юылган һәм пычранган булырга тиеш;

40.2.барлық юл тамгалары заказчы тарафыннан билгеләнгән срокларда һәм чиратлылык тәртибендә юл билгеләре ясауга расланган паспортлар (схемалар) нигезендә башкарылырга тиеш;

40.3.юлларның юл билгеләре таләп ителә торган төсләр һәм яктылык-техника характеристикаларын, эләктерү коэффициентын, эксплуатацияләүнен бөтен чоры дәвамында мәйданнаның сакланышын тәэммин итәргә тиеш;

40.4.юл билгеләрен беркетүү конструкцияларе һәм системалары, күз күрөм шартларына һәм монтаж мөмкинлекләренә карап, сайланы;

40.5.юл билгеләре тезек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгын китереп чыгарган сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

40.6.визуаль-коммуникация системасы элементлары: транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, жирлекнән планировка-структур элементлары күрсәткечләре юлларда һәм транспорт чишелешиләрендә аларга таба хәрәкәт итү юнәлешен күрсәту өчен билгеләнә;

Шәхси торак йортларны карап тоту һәм территорияне төзекләндереү

41.Индивидуаль торак йортлар милекчеләре (алга таба - торак йортлар хужалары), әгәр закон яки килешүү белән башкасы каралмаган булса, тубәндәгеләр бурычлы:

41.1.торак йортларның фасадларының, коймаларның (коймаларның) тиешенчә торышын тәэммин итәргә, шулай ук йорт биләмәләре чикләрендә башка корылмаларның торышын тәэммин итәргә, аларны вакытында ремонтларга һәм буярга ярдәм итә. Индивидуаль йорт биләмәләре территориясе каралған булырга тиеш, шул исәптән үләннәр чабылган;

41.2. Торак йортта номерлы тамга булырга һәм аны төзек хәлдә тотарга;

41.3.йорт биләмәләре территориясен тәртиптә тотарга һәм тиешле санитар халәтне тәэммин итәргә;

41.4.йорт биләмәләре чикләрендә яшел утыртмаларны тәртиптә тотарга, куакларны һәм агачларны санитар кисеп алырга, газүткәргечләрнен, кабельле һәм нава линияләренең һәм башка инженерлык чөлтәрләренең сак зонасында агач утыртмаска;

41.5. Канауларны һәм су ағызыр өчен торбаларны чистартырга, язғы чорда кар суларын үтүнне тәэммин итәргә;

41.6.чистартылган карны транспорт үтү, аларда инженерлык коммуникацияләренә һәм корылмаларга керү, жәяүлеләрнен үтеп керүе һәм яшел утыртмаларның сакланышы тәэммин итеп төзөрәгә;

41.7. Вәкаләтле орган белән йорт биләмәләрен койманың биеклеген, тышкы кыяфәтен һәм төсөн килештерергә;

41.8.үзәкләштерелгән канализация булмаганда бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә санитария нормалары нигезендә жирле канализация, юынгыч чокыр, бәдрәф ясарга, аларны дайми рәвештә чистарту һәм дезинфекцияләргә кирәк;

41.9.каты һәм эре габаритлы калдыкларны махсус мәйданчыкларда урнаштырылган контейнерларга урнаштырырга;

41.10.билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны үз вакытында жып алуны һәм чыгаруны тәэммин итәргә.

42. Шәхси торак төзелеше территориясенде тубәндәгеләр рөхсәт итеп:

42.1. Йорт биләмәләре чикләрнән читтәге коймаларны урнаштырырга;

42.2. Яфракны, йорт биләмәләре территорияләрендә калдыкларның һәм чуп-чарның теләсә нинди төрләрен яндырырга;

42.3. күмер, тару, утын, калдыклар, төзелеш материаллары, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен (печән, салам h.b.), чимал, жиһазлар, жир, тирес, чуп-чар складларга һәм сакларга;

42.4. Йорт биләмәләре булган территорияләрдә транспорт чараларын юарга һәм ремонтларга;

42.5.йорт биләмәләре территориясе өчен ишегалды корылмалары төзөргә;

42.6.әлеге территориянен урамнарында махсус транспорттан һәм урып-жып техникасыннан файдалана алуны кыенлаштыра торган киртәләр урнаштырырга;

42.7.территорияне төзекләндереү элементларын жимерергә һәм бозарга, сұлыкларны кисәргә;

42.8.

42.9. теләсә нинди калдыкларны йорт биләмәләре территориясенә күшарга;

42.10. сыек пычрак суларны ағызып, кулдагы юынтық суларның торышын билгеләргә, житештерүү һәм куллану калдыкларын юл елешендә алып чыгарга;

43.Индивидуаль торак йортлар төзелеше чорында йорт биләмәләренә якын территориядә, шул исәптән урамда, төзелеш материалларын вакытлыча саклау рөхсәт итепергә мөмкин, чөнки авыл жирлелеге башкарма комитетының язмача рөхсәтө булган очракта. Төзелеш материаллары кешеләр гомеренә һәм сәламәтлегенә зиян салуны булдырмый торган ысул белән урнаштырылырга, шулай ук ишелү, егылу яки башка йогынты ясау нәтижәсендә өченче затлар мөлкәтәнә зиян китерү ысулы белән урнаштырылырга тиеш.

Яңғыр канализациясе чөлтәрләрен, күзәту һәм яңғыр коеларын, су чыгару корылмаларын карап тоту

44. Смотр һәм яңғыр сулары агу коелары, жир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэммин итә торган төзек хәлдә булырга тиеш.

45. Кабул итү кабул итү бүлмәләренен, тупик, смотр һәм башка коеларның һәм камераларның эчтәлеге, чистартылуы һәм төзек техник халәтендә тоту гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужаларын тәэммин итә.

46. Жирлек магистраль һәм квартал эчендәге яңғыр канализацияләрен тоту һәм эксплуатацияләү маңуслаштырылган оешмалар белән төzelгән шартнамәләр нигезендә жирлек бюджетында шуши максатларга каралган акчалар чикләрендә гамәлгә аширыла.

Ведомстводагы яңғыр канализациясе чөлтәрләрен тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар акчалары исәбеннән башкарыла.

Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәту коелары юлларны карап тотучы маңуслаштырылган оешмалар тарафыннан тиешле куркынычсыз хәлдә ярдәм күрсәтелегә тиеш.

47. Яңғыр канализациясе коллекторларын саклау максатларында коллекторның һәр ягына каравыл зонасы - 2 м билгеләнә.

48. Ливия канализациясе коллекторлары саклау зонасы чикләрендә тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма белән язмача килештермичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда тубәндәгеләр рөхсәт итәлми:

48.1. жир эшләрен башкарырга;

48.2.

48.3. төzelешне башкарырга, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмаларын урнаштырырга;

48.4. сөнөгать, көнкүреш калдыкларын, чүп-чарны һәм башка материалларны ташларга.

49. Сууткәрчечләр, канализация, яңғыр жайлланмалары, системалар, чөлтәрләр һәм корылмаларның төзексезләгән, шулай ук газ, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә су ағызы, су ағызы яисә ағызы рөхсәт итәлми.

50. Жирлек территориясендә йота торган коеларны һәм парга пешерү мәйданчыкларын тезү рөхсәт итәлми.

51. Яңғырлы коеларның рәшәткәләре даими рәвештә чистартылган хәлдә булырга тиеш. Өлгергәнлекне чикили торган рәшәткәләр һәм коеларны чүпләү, тыю рөхсәт итәлми. Коелару канализациясенең күзәту һәм яңғыр сулары коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына кимендә ике тапкыр башкарыла. Смотр һәм яңғыр сулары коеларын чистартканнан соң, барлык пычранулар кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

52. Смотр коелары люкларын бергәләштерү юл өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар өслекле бер дәрәжәгә башкарылырга тиеш.

Юл өлешендә, тротуарларда, жәяүлеләр һәм велосипед юлларында, яшел зоналарда 2 см дан да артык булмаган яшел зоналарда, су сиптерү коеларында яшәүчеләрнең каршылык күрсәтү дәрәҗәсен 3 см дан да артмаска да мөмкин.

53. Түбәләре яки рәшәткәләре жимерелгән яки булмаган коммуналь коелар файдаланыла торган чөлтәр оешмасы тарафыннан чикләнгән булырга һәм билгеләнгән вакытта алыштырылырга тиеш.

54. Инженерлык чөлтәрләрендә планлы эшләр башкарғанда, канализация суларын ағызы якындағы коеларда канализация чөлтәре, су үткәргеч су һәм жылылык чөлтәрләрнән су канализацияләнә (ул булса). Юлга су ташлау тыела.

Чигенү нәтижәләрен бетерү зыян күргән инженерлык чөлтәрләре хужалары акчалары исәбеннән да башкарыла.

55. Ливия канализациясе чөлтәрләренең төзек техник торышы өчен жаваплылык (шул исәптән люкларны, рәшәткәләрне вакытында ябу) эксплуатацияләүче оешмаларга йөкләнә.

Техник элементе өшмаларын карап тоту

56. Биналарны инженер-техник тәэммин итү өчен билгеләнгән кабельле элементе линияләрен, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый чөлтәрләрне урнаштыру жир асты юлы белән (траншеяларда, каналларда, тоннельләрдә) гамәлгә аширыла.

57. Файдаланучы оешмаларның техник шартларын алу шарты белән биналарга башка ысул белән

(нава, жир өсте) тышкы коммуникацияларнан үткөрү аларны жир астында урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына рөхсөт ителэ.

58. Асылмалы элементтер линияларын һәм нава-кабельле кичүләрне беркетү сыйфатында куллану рөхсөт ителми:

58.1. автомобиль юлларын төзекләндөрү элементлары: светофорларны, юл билгеләрен урнаштыру очен билгеләнгән юл киртәләре, элементлар һәм конструкциялар;

58.2. фасадларның элементлары, түбәләр, бина диварлары һәм корылмалар (төтен, вентиляция, телевидение һәм радионы күмәк кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр).

59. рөхсөт ителми:

59.1. элемент кабельләрен салганда бер бинадан икенчесенә таба нава юлы белән узарга;

59.2. Кабель запасларын бүлүче муфт шкафыннан тыш урнаштырырга;

59.3. Кануннарда билгеләнгән тәртиптә килемштерелгән проект чишелеши булмагандан биналар түбәсендә антенналар, жиһазлар һәм элемент кабельләре урнаштырырга.

60. Милекчеләр (хужалар) элементе چараларын (кабельләр, кабельләрне беркетү элементлары, булу һәм мефт шкафлары һәм башкалар), шулай ук алар ярдәмендә тиешле хәлдә күшүла торган техник жайламаларны (киртәчләр һәм/яки изоляция тышчасы булмау, покраскасы булмау, коррозия һәм/яисә механик заараланулар булу, үткәргечләр үткөрү һәм/яки аларны электр тапшыру терәкләренә һәм электр линияларенә юдьрулар) тотарга тиеш.

Тышкы яктырту объектларын (чараларын) каран тоту

61. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганаклары (шул исәптән җыю, туклыкли пункктлар, идарә эржәләре) керә.

62. Урамнар, юллар, җәяүләләр очен тротуарлар, торак кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешма территорияләре, шулай ук җәмәгать һәм торак биналарның аншлаглары һәм номерлы билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, жирлек мәгълүматы элементлары һәм витриналар тәүлекнән каранғы вакытында яктыртылырга тиеш.

Урамнарны, юлларны, мәйданнарны, микрорайоннар территорияларен тышкы яктырту кичке энгәр-менгердә табигый яктырту дәрәҗәсен киметкәндә башкарыла, ә сүндеру - 10 лкага кадәр күтәрелгәндә иртәнгә энгәр-менгердә.

Торак йортларның подъездларын, аншлагларны һәм йортларның номерлы билгеләрен, шулай ук архитектура-сәнгать яктырту системаларын керту һәм сүндеру урамнарны тышкы яктырту режимында башкарыла.

63. Милек формаларына карамастан, биналар һәм корылмалар милекчеләре проектлар нигезендә биналарның һәм корылмаларның архитектура-сәнгать яктырткычлары булын һәм эшләвен тәэммин итәргә тиеш.

64. Төп мәйданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт тоннельләрендә эшләмәүче яктырткычлар саны 3 %тан артмаска тиеш, башка жирлек территорияләрендә (район билгеләнешендердә урамнар, ишегалды территорияләре) - 5 %, жир асты кичүләрендә - 10 % көндөзге һәм кичке режимнарда (10 кабызылган яктырткычларга бер мөһим булмаган юл куела).

65. Радиотасы булган газ-разрядлы лампалар бу максатлар очен билгеләнгән максус биналарда сакланырга һәм утильләштерү очен максуслаштырылган предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

Әлеге төр лампаларны жирлек чүплекләренә, чүп эшкәртү заводларына чыгару рөхсөт ителми.

66. Тышкы яктырту жайламаларының металл терәкләре, кронштейннары һәм башка элементлары чисталыкта булырга, крены, коррозия учакларын булдырырга һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалар, кулланучылар) белән буялырга, ләкин кимендә оч елга бер тапкыр, һәм төзек хәлдә калырга тиеш.

67. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны яктырткычларын тоту һәм ремонтлау муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләрне үткәрүтә конкурста откан вәкаләтле орган яисә максуслаштырылган оешма тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Торак йортларны гамәлгә керту жайламаларына тоташтырылган йорт яны яктырткычын тоту һәм ремонтлау идарәче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

68. Тышкы яктырту терәкләре, җәмәгать (таймер юл) транспортының контакт чөлтәре терәкләре, саклау, бүлү киртәләре, юл корылмалары һәм юллар жиһазлары элементлары буялган булырга, язуладан һәм теләсә нинди мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек һәм чиста булырга тиеш.

69. Тышкы яктырту терәкләрен, җәмәгать (таймер юл) транспортының kontakt чөлтәре терәкләрен алмаштырганда курсәтелгән конструкциялар демонтажланылырга һәм оч тәүлек эчендә чөлтәр хужалары

тарафыннан чыгарылырга тиеш.

Тышкы яктыртуның сынган терәкләрен чыгару юллардагы терәк хужасы тарафыннан кичекмәстән, калган территорияләрдә - шундый кирәк (демонтаж) табылганнын соң бер тәүлек эченә башкарыла.

70. Жәмәгать (тимер юл) транспортның яктырту һәм контакт чөлтәре терәкләрендә урнаштырылган барлық элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм канәгатыләнерлек тышкы кыяфәте өчен әлеге терәкләрнең милекчесе (хужасы) жаваплы.

71. Чыбыклар өзелгән, терәкләр, изоляторлар заарланган очракта, тышкы яктырту жайламаларын эксплуатацияләү рөхсәт ителми.

Электр үткәргечләре өзелү яки терәкләрнен заарлануы белән бәйле тышкы яктырту жайламалары эшендә тәртип бозуларны, ачыкланганнан соң ук кичекмәстән юкка чыгарырга кирәк.

72. Чыбыкларны һәм кабельләрне чөлтәргә һәм тышкы яктырту жайламаларына тоташтыру рөхсәт ителми.

73. Тышкы яктырту объектлары яисә тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектлар милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар тубәндәгеләргә бурычлы:

73.1. урамнарны, юлларны тиешенчә яктыртуны, терәкләрнен һәм яктырту жайламаларының сыйфатын күзәтеп тору, бозылганда яисә заарланганда үз вакытында ремонт ясарга;

73.2. билгеләнгән тәртип нигезендә яктыртуны кабызуны һәм сүндерүне күзәтергә;

73.3. тышкы яктыртуны һәм бизүне урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

73.4. тышкы яктырту фонарьларын вакытында алыштырырга.

74. Тротуарлarda урнашкан жәмәгать транспортның мачта һәм тышкы яктырту баганалары тиәсендә территорияләрне жыештыру өчен жаваплылык тротуарларны жыештыру өчен жаваплы затларга йәкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә якын территорияләрне, автоматик режимда эшләүче (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) башка инженерлык корылмаларын жыештыру өчен жаваплылык алеге объектлар урнашкан территорияләр хужаларына йәкләнә.

Кече архитектура формаларын карап totу

75. Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайламалары, су жайламалары, муниципаль жиһазлар, жирлек территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар керә.

76. Кече архитектура рәвешләрен карап totу бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир кишәрлекләренә хокук ияләре тарафыннан гамәлгә ашырыла - вәкаләтле орган тарафыннан муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен үткәргә конкурс откан оешма белән шартнамә нигезендә тәэммин ителә.

77. Кече архитектура формалары хужалары тубәндәгеләрне үтәргә тиеш:

77.1. Чисталыкта һәм төзек хәлдә кече архитектура формаларын totу;

77.2. Язғы чорда кече архитектур формаларга планлы карау башкарырга, аларны иске буяулардан, күгәректән, юудан, буяудан чистартырга, шулай ук сынган элементларны алыштырырга;

77.3. кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кар һәм боздан якын килүләрне чистартырга;

77.4. еслеккә тигез коймаланган комлыкларны урнаштырырга, комлыкларда комлыкларны елга кимендә бер тапкыр алыштырырга;

77.5. балалар, спорт, хужалык мәйданчыклары һәм ял итү мәйданчыклары жиһазларының конструктив элементларының ныклыгы, ышанычлылыгы һәм иминлеге таләпләренә туры килүен күзәтергә;

77.6. фонтаннар эшләү чорында су еслеген көндәлек чүп-чардан чистартырга.

78. Рөхсәт ителми:

78.1. кече архитектур формалары (балалар уен мәйданчыкларында өлкәннәрнен ялы, спорт мәйданчыкларында эчке кием h.b.) билгеләү буенча кулланмау;

78.2. теләсә нинди мәгълүмати-басма продукцияне кече архитектур формаларда эләргә һәм ябыштырырга;

78.3. кече архитектура формаларын һәм аларның конструктив элементларын сыйндырырга һәм жарәхәтләргә;

78.4. Фонтаннарда коснырга.

Стационар булмаган объектларны карап тоту

79. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

80. Жир кишәрлеген арендалау шартнамәсе срокы тәмамлангач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан демонтацияләнергә, э жир кишәрлеге иреккә чыгарылырга һәм башлангыч җазеткә китерелергә тиеш.

81. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

81.1. Аларны ремонтларга һәм буярга. Ремонт проект документациясендә билгеләнгән тышкы кыяфәтне һәм төс чишелешен саклап калуны исәпкә алып башкарылырга тиеш;

81.2. Яшел утыртмаларның, газларның, бордюр ташының, кече архитектура формаларынын (алар булса) сакланышын күзәтергә;

81.3. стационар булмаган объектлар янындагы урналарны билгеләргә, чүп-чардан көндез кирек булган саен, ләkin тәүлеккә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чистартырга, урналарны елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә буярга.

82. Рөхсәт итлеми:

82.1. Проектларда каралмаган биналарны, козырекларны, лапасларны һәм башка конструкцияләрне стационар булмаган объектларга жибәрергә;

82.2 Стационар булмаган объектлар янында сәүдә-сүйткыч жиһазлары куярга;

82.3. тараны, товарларны, детальләрне, конкуреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны стационар булмаган объектларда һәм аларның түбәләрендә кушарга, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатларына яраклаштырырга;

82.4. Стационар булмаган объектлар арасында жиһаз, калдыклар белән янгынга каршы езелүләрне тәэмин итәргә;

82.5.

Төзелеш эшләрен башкару урыннарын карап тоту

83. Торак йортларны, социаль-мәдәни-коммуналь объектларны төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау һәм төзекләндерү, Урта Аты авыл жирлеге үзәгенең барлык тышкы бизәлеше, шулай ук "Урта Аты авыл жирлеге" муниципаль берәмлеке территориясендә биналар интерьерларын расмиләштерү шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы кануннар нигезендә башкарылырга тиеш.

84. Төзелеш мәйданчыкларын һәм аларга якын территорияләрне тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр тәмамланганин сон төзекләндерү эшләрен яңарту йорт салуныгай йокләнә.

Эшләнмәгән төзелеш объектларын тоту төзүчегә әлгө Кагыйдәләр таләпләрән үтәгән күпеш йәкләнә.

85. Эшләр башланганчы, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләрне житештерү чорында:

85.1. төзелеш мәйданы территориясенең бөтен периметры буенча башкарма комитетның хокукый актлары таләпләрә нигезендә типовой киртә урнаштырырга;

85.2. төзелеш мәйданчыгының гомуми тотрыклылыгын, ныклыгын, ышанычлылыгын, эксплуатация куркынычсызлыгын тәэмин итәргә;

85.3. төзелеш мәйданы киртәсeneң техник торышын, аның чисталыгын тиешенчә құзәтеп барырга, пыракттан, кардан, наledидан, мәгълүмати-басма продукциядән һәм графитидан вакытында чистартырга;

85.4. төзелеш мәйданы территориясенә кергендә төзелеш объектының гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләр таләпләренә җавап бирә торган мәгълүмати щитын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;

85.5. жәяүлеләр өчен вакытлы тротуарлар төзүне тәэмин итәргә;

85.6. төзелеш мәйданы периметры буйлап тышкы яктыртуны тәэмин итәргә;

85.7. төзелеш мәйданчыгына төзекләндерелгән подъездлар, йорт эчендәге юлларны һәм юлларда транспорт чаралары тәгәрмәчләрен чистарту яки юу пунктларын, алар урамнарның (машина юлларының) юл өлешенә пырактап һәм чүп-чар чыгарылуын булдырмый;

85.8. Йөк автотранспортның (10 тоннадан артык) төзелеш мәйданчыгына керү юлларында ябык циклның хәрәкәт маршрутын юллар һәм юлларның сакланышын тәэмин итә торган итеп килемштерергә;

85.9. төзелеш мәйданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш

калдыкларын жыю өчен контейнерлар һәм (яисә) бункерлар булдыруны тәэмін итәргә;

85.10.төзелеш мәйданы территориясеннән билгеләнгән тәртиптә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын чыгаруны оештыруны тәэмін итәргә;

85.11. Төзелеш мәйданчығы территориясеннән алынган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килемштерәлгән махсус билгеләнгән урыннарга чыгаруны тәэмін итәргә;

85.12.әшләрне башкарганда төзелеш мәйданчығы территорияләрен, ана һәм тротуарларны пычрактан, чүп-чардан, кардан, боздан көндәлек жыештырырга, елның (кышны, және) вакытын исәпкә алып;

85.13.әшләрне башкарганда гамәлдәге жир асты инженерлық коммуникацияләренең, тышы яктыру төләрләренең, яшел утыртмаларның һәм кече архитектура формаларының сакланышын тәэмін итәргә.

86. Төзелеш һәм (яисә) ремонт әшләрен уздыруның бөтен чоры дәвамында әлеге Кагыйдәләрнен таләпләрен үтәргә, шулай ук әшләр башкарганда жимерелгән һәм жимерелгән юл ослекләрен, яшел утыртмаларны, газоннарны, тротуарларны, откосларны, кече архитектура рәвешләрен торғызырга кирәк.

87.Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмина, ярдәмче бүлмәләр, эшче һәм хезмәткәрләренең вакытлыча тоту өчен көнкүреш вагоннары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелешне оештыру проекти нигезендә төзелеш мәйданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

88. Рөхсәт ителми:

88.1.гражданнарның шәхси һәм ижтимагый иминлеген тәэмін итүгә бәйле коткару, авария-торғызу һәм башка кичектергесез әшләрдән тыш, 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр төзелеш, ремонт, төяу-бушату һәм тынылышының бозуга китеүчө башка әшләрне оештыру һәм үткәру;

88.2.Башкарма комитетның рохсәтеннән (курсәтмәләреннән) башка юлларның һәм тротуарларның юл йөрү өлешен киптерү яки ябу;

88.3.чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш производствосы калдыкларын утильләштерергә.

Жирләү урыннарын карап тоту

89.Этник, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә жирләү урыннарын тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукий актта билгеләнгән жирләү урыннарын тоту кагыйдәләре нигезендә гамалы ашырыла.

90.Күмү урыннарын санитар карап тотуны муниципаль заказны урнаштыру нәтиҗәләре буенча әлеге эш төрен үткәргә конкурс откан махсуслаштырылган оешма башкара.

91.Күмү урыны эчтәлегенә таләпләр:

91.1.зиратларда жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Ижтимагый бәдрәфләр территорияләрендә урыннар чистартылырырга тиеш;

91.2.зират территориясендә чүп-чар һәм чүп савытлары чистартылырырга тиеш. Калдыклар тупланган саен 3 көнгә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чыгарылырырга тиеш;

91.3.ауган һәм авария хәлендә агач утыртмалары булу рөхсәт ителми. Авария агач утыртмалары ачыкландырылған соң бер тәүлек эченде жимерелергә тиеш;

91.4.шәхесләре ачыкландырылған мәрхүмнәрнен каберләре яки каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырырга, калкулык һәм кабер ташы белән жиһазланырырга тиеш.

92.Кышкы чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

92.1.зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар кинәйтлергә һәм кардан чистартылырырга тиеш. Боз катламнары булмаса, тигез кар накаты булу рөхсәт ителә;

92.2.үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юлларның һәм тротуарларның юл өлешен эшкәрту кар явудан соң ук башланырырга тиеш;

92.3.беренче чиратта кар чыгаруны, бозны кыяуны һәм үзәк һәм подъезд юлларыннан кар-боз берәмлекләрен алуны башкарырга кирәк;

92.4.жәүлеләр зоналарында янғын сүндерү урыннарында бозга каршы материаллар куллану, юллардан чистартылыгын кар һәм бозларны каберләргә, газоннарга, куакларга күшу рөхсәт ителми.

93. Жәйге чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

93.1.үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындағы юллар һәм гомуми файдаланудыгы башка территорияләр төрле пычранулардан чистартылырырга тиеш;

93.2.Яшел утыртмаларны санитар кисеп алу, чүп үләннәрен кисү буенча чараплар ел саен үткәрелергә тиеш.

94. Күмү урынын тәрбияләү, кабер өстенә кую (тәреләр, һәйкәлләр, плиталар, склеплар h.b.).

чәчәкләр һәм декоратив қуаклар утырту, колумбарида күышны карау ир белән хатын, туганнары, вафат булучының законлы вәкиле яисә сәнитария таләпләрен мәжбүри үтәгән башка зат тарафыннан башкарыла.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау урыннарын карап тоту

95. Автотранспорт чаралары (алга таба - туктап тору) тукталышын карап тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянка урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлекенең (алга таба - хужа) хокук иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

96. Хужалар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

96.1.

96.2. токарлыклар киртәләренең техник торышын, аларның чисталыгын күзәтергә, пычрактан, кардан, наледидан, мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартырга;

96.3. стоянкалар янәшәсендәгә территорияләрдә һәм территорияләрдә материаллар туплауга, комплектланган транспортны, төрле конструкцияләрне саклауга юл күймаска;

96.4. стоянкалар территорияләрен гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры кила торган яктылык тигез таралуны тәэммин итэ торган тышкы яктырту белән жиһазландырырга;

96.5. Территориядә башка капиталъ һәм вакытлыча биналар, корылмалар, сәүдә павильоннары, киосклар, лапаслар h.b. төзү тукталышларын булдырымаска;

96.6. ягулык-майлау материаллары агып торган автомобильләр юу һәм автомобиль кую урыннары территорияләрендә юл күймаска;

96.7. санитария һәм янғынга каршы кагыйдәләрне үтәгән стоянкалар территорияләрен карап тоту.

96.8. Автостоянканың урнашу урынын һәм хәзмәтләрне тамгалар белән күрсәтүне, шулай ук гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры китереп, билгеләнешле каты өслекле стоянкага килү жайламасын;

Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

97. Жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү дәүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар уздыру чорында башкарыла.

Бәйрәм бизәлешенә дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирлянд, панно вывескасы, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендылар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе жайламасы керә.

Бәйрәм бизәлеше элементларын әзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын тешереп калдырырга, аларны начарайтырга рөхсәт ителми.

IV. «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен жыештыру тәртибе, мона төзекләндөрү эшләре һәм аларны үтәү ешлыгы да керә

«Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен жыештыру һәм карап тотуга гомуми таләпләр

98. Предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар, шулай ук индивидуаль торак йортларның хужалары һәм файдаланучылары гомуми файдаланудагы территорияләрне пычратуга юл күймаска тиеш.

99. Жирлек территориясен жыю һәм карап тоту «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) жәйге чорда - 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;

2) кышкы чорда - 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән сроклар, һава шартларына карап, башкарма комитет тарафыннан төзәтелә ала.

100. Жирлек территориясен жыю түбәндәгеләрне үткәрү юлы белән башкарыла:

1) жирлек территориясен тоту, жыештыру буенча системалы эшләр;

2) Башкарма комитетның хокукий актлары нигезендә берәмлек массакүләм чаралар (шимбә өмәләре).

101. Жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру юу, су сибү, себерү һәм жирлек территориясен карап тоту буенча башка эшләр башкару юлы белән жирлек территориясенең пычрануның һәм тузанлануын киметү максатында башкарыла һәм түбәндәгеләрне үз эченә ала:

101.1. ясалма өслекле территорияләрне себерү (коры навада су сибү), урам-юл чөлтәре

объектларының һәм яңғыр канализациясе белән жиһазланган башка территорияләрнен тузаннан һәм пычрагыннан юу. Ясалма өслекле юл өслекләрен, мәйданнарын, тротуарларын һәм башка территорияләрне юу бөтен кинлеккә башкарыла;

101.2. яңғырлы канализация рәшәткәләрен чистарту;

101.3. барлық территориядән чүп-чар жыю;

Ел саен, 1 июньга кадәр, кече архитектура формаларын, бакча һәм урам жиһазларын, урналарны, спорт һәм балалар мәйданчыкларын, коймаларны, бордюларны буюу;

гомуми файдаланудагы территорияләрдә, файдалану чикләнгән территорияләрдән һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрдән тыш, үләнне даими рәвештә кио (үләннен 15 см даң артык биеклегендә) һәм тәүлек дәвамында чабылган үләнне жыештыру;

яфрак коелу чорында 101.6 - тәүлеккә бер тапкыр коелган яфракны жыю һәм алыш чыгу;

101.7 Территорияләрне жыештыру, шул исәптән сәүдә объектлары, оешмалар һәм предприятиеләр янында автотранспорт кио урыннары, ул 8.00 сәгатькә тәмамланырга тиеш;

101.8 юудан соң бордюр янында лотоклар жыештыру.

102. Жыелгап чүп-чар, катнашма, яфрак, чабылган үлән, ботаклар билгеләнгән таләпләр нигезендә чыгарылырга тиеш.

103. Территорияләрне жыештыру очен жаваплы оешмалар яфрак коелу чорында урамнар һәм юллар буйлап газлардан коелган яфракларны жыеп алыш чыгалар.

Яфракларны, жылдылык яратучы үсемлекләрне жылдыту очракларыннан тыш, агач һәм куакларны комплевой өлешенә жыю тыела.

104. Кышкы чорда гомуми файдаланудагы территорияне жыештыру түбәндәгеләрне үз эченә ал:

104.1. юл өслекләрен һәм тротуарларны кардан, кар һәм чүп-чардан чистарту;

104.2. скользкость яки бозлавык барлыкка килгәндә - жәяүлеләр очен ком сибелгән зоналар, баскычлар, бозлавыкка каршы юлларны эшкәртү;

104.3.язги чорда - кар эрү һәм кар суларын ағызу.

105. «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә урнашкан хужалык субъектларына әлеге хужалык субъектлары файдалана торган территорияләрне кар һәм боздан вакытында чистарту жаваплылығы йөкләнә.

106. Жирлек территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләре технологиясе һәм режимнары һава шартларына бәйсез рәвештә транспорт чараларыннан һәм жәяүлеләрнең каршылыксыз хәрәкәтен тәэмин итәргә тиеш.

107. Жәяүле тротуарларны, жир өсте кичүләрен, кышкы чорда баскычларны жыештыру үзенчәлекләре:

107.1. Жәяүлеләр очен тротуарлар, жир өсте кичүләре, баскычлар күрсәтелгән корылмаларның жәяүлеләр йөри торган өлешенең бөтен кинлекенә кардан чистартылырга тиеш.

107.2. интенсив кар яву чорында жәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә һәм чистартылырга тиеш;

107.3. бозлавык барлыкка килгәндә, бозлавыкка каршы материаллар беренче чиратта баскычлар, аннары тротуарлар эшкәртелә.

Бозга каршы материаллар белән эшкәртү вакыты тайгак табылғаннан соң дүрт сәгатьтән артмаска тиеш;

107.4. калдыклар һәм химик реагентлар белән пычранмаган көвшәк карны, яшел утыртмаларны саклаган һәм ағып төшүче суларны тәэмин иткән очракта, шуши максатлар очен алдан билгеләнгән газонга яисә урыннарга жыю рөхсәт ителе.

108. Жирлек территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителе:

108.1. Урамнарда, мәйданнарда, яшел утыртмалары булган участокларда, скверларда, паркларда, газларда, пляжларда һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә сортларга;

108.2. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә, гамәлдәге законнар нигезендә бирелгән күмү урыннарыннан тыш, мемориаль намогия корылмаларын (истәлекле корылмаларны, коймаларны) билгеләргә;

108.3. шуши максатларда каралмаган урыннарда, шул исәптән жәмәгать транспортның муниципаль маршрутларының сонғы пунктларында, салонны юуны, чистартуны һәм транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтүне башкарыга;

108.4. Биналарны һәм корылмаларны төзекләндеру элементларын, һайкәлләрне, мемориаль тақталарны, агачларны, куакларны, гомуми файдаланудагы территорияләрдә төзекләндеру очен кече архитектура формаларын һәм башка элементларны ватарга һәм аларга зыян салырга, шулай ук аларны үз беддеге белән үзгәртеп корырга, үзгәртеп корырга һәм күчерүне башкарыга;

108.5. язулар, рәсемнәр төшерергә, мәгълүмати-басма продукцияне ябыштырырга һәм

жынштырырга, жәмәгать транспортын, стеналарын, баганаларын, коймаларын (коймаларын) һәм бу мансатлар өчен каралмаган башка объектларны көтү тукталышларында граффити ясарға;

Бирелгән жир кишәрлекләренең чикләреннән һәм (яисә) коймаларыннан читтәге күчмелекәтне туплау һәм саклау;

108.7. тару, сәнәгать товарлары һәм тротуарларда, газларда, юлларда башка сәүдә предметлары урнаштырыга һәм урнаштырыга;

108.8 Билгесез урыннарда кар өөп кую;

108.9 Тимер-бетон блоклар, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, корылмалар һәм башка жайламалар кую юлы белән үз белдеген белән тротуарлар һәм юлларны ябарга.

109. Шәһәр территориясендә чуп-чар (чуп-чар, кар, грунт h.b.) ташланган очракта, мондый хокук бозуларга юл куйган затлар ачыкланган хокук бозуларны 10 көннән артмаган вакытта бетерү чарапын күрә.

110. Санап алымаган урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз исәбенә әлеге территорияне жыештырыга һәм чистартырга, ә кирәк булганда - жир кишәрлекен рекультивацияләргә тиеш.

Әгәр дә 20 тәүлек дәвамында рөхсәтсез урында калдыкларны урнаштырган зат билгеләнмәгән булса, калдыкларны алыш ташлау һәм рөхсәтсез чуплекләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне жыештыру өчен жаваплы оешмалар (яисә, әлеге төр хэмәт күрсәтүләрне шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручу маҳсуслаштырылган оешма) тарафыннан башкарыла.

111. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) стихияле барлыкка килә торган чуплекләрне бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

Жирле эһемияттәге автомобиль юлларын жыештыру

112. Жирле эһемияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юллар) жын автомобиль юлларын, тротуарларны, машина кую урыннарын (парковка кесәләрен), жәмәгать транспортын, пычрактан, чуп-чардан, кардан һәм боздан ясалма юл корылмаларын дайими чистарту чарапы комплексын үз эченә ала.

113. Язғы-жәйге чорда юлларны юдыру, су сибү, тузан тузанын бетерү, себерү h.b.

Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру чуп-чар, кар һәм боз жыноны һәм чыгаруны, пычракны, юлларны ком-тоз катнашмасы белән ташуны, тротуарларны коры ком белән жибәрүнә күздә tota.

114. Йөк юлларының, орлык һәм резерв полосаларының, юлларның, машина юлларының лоток зоналарының пычрануы (якынча дымлануы белән) көндөз - 8.00 сәгатьтән 21.00 сәгатькә кадәр, ә магистральләр һәм транспортның интенсив хәрәкәте булган урамнарны төнлә 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр түздыра.

115. Мәйданнарның, магистральләрнен, урамнарның һәм юлларның ясалма өслекләренең, ясалма юл корылмаларының, аерымланган трамвай юллары төнлә (23.00 дән 7.00 гә кадәр) һәм көндөз (7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр) башкарыла.

Юл читендә юылганда, су ағымын тротуарларга смета һәм чуп-чар ағызы, газоннар төшерү, жәмәгать транспортын көтү тукталышы, биналарның фасадына якын урнашу, сәүдә объектлары h.b. алу рөхсәт ителми.

Эссе көннәрдә (нава температурасы 25 °C тан югары булганда) юлның өлешенә су сибү 12.00 дән 16.00 сәгатькә кадәр интервал белән башкарыла.

116. Юл буенда урнашкан урналарны чистарту көненә кимендә бер тапкыр, тукталыш мәйданчыкларында көненә ике тапкыр башкарыла.

117. Жәмәгать транспортның көтү павильоннары буялмаган, буялган һәм юылган, рөхсәт ителмәгән мәгълүмати-басма продукциядән, граффитидан чистартылыгын булырга тиеш. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

118. Аерым элементлар буенча юлларны жәйге жыештыруга таләпләр:

118.1. үтү өлеше төрле пычранулардан тулысынча чистартылырга һәм бөтен киңлеккә юылышларында чистартылыгын булырга тиеш. Жайлыштыру сыйыклары белән билгеләнгән көзге, резерв полосалар комнан һәм вак чуп-чардан дайими чистартылырга тиеш;

118.2. көк метрлы лотковый зоналарда грунт-комлы нанослар һәм пычранулар булырга тиеш түгел. Маҳсуслаштырылган машиналарның эш цикллары арасында барлыкка килергә мөмкин комлы кисәкчәләр һәм төрле вак чуп-чар белән пычранулар рөхсәт ителә;

118.3. юл кырылары эре габаритлы калдыклардан һәм башка чуп-чардан чистартылырга тиеш;

119. Юлларны кышкы жыештыруга таләпләр:

119.1 Кышкы чорда юлларны жыештыру түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) кар һәм юл йөрү өлешен чистарту, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, себерү, карны өемгә күчеру һәм кар чыгару;

2) юлларны, тротуарларны эшкәрту, кар яву башланган һәм бозлавык барлыкка килгән вакыттан алып жәмәгать транспортның бозга каршы материаллар белән көтүен туктату;

119.2 Юлларның, тротуарларның, парковкаларның (парковка кесәләренен) юл өлешеннән кар жыю, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары кар капламы билгеләнгән вакыттан алып дайми рәвештә башкарылырга тиеш;

119.3. юлларның юл өлешен механикалаштырылган ысул белән (урыйп-жыю техникасы комплекслары) жыештырганда һәм кар өемнәре барлыкка килгәндә жәяүлеләр өчен чыгу урыннарында, парковкалар (парковка кесәләре) алдында, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, машина узу юллары белән аеру зарур;

119.4. Юлларның һәм ана ябын тротуарларның юл өлешеннән чистартылган кар кин урамнарда, мәйданнарда һәм аерым полосаларга проспектларда, юл кырылары булган юлларда, калган урамнарда - юлның алгы өлешенә (машина юлының кинлекенә карап - урамның бер яисә ике яғыннан) хәрәкәт итә һәм валларга формалаша.

Урам чатларында, жәмәгать транспортның көтү тукталышларында, жәяүлеләр өчен чыгу юлларында, янгыр сулары коелары урнашкан урыннарда кар өемнәре чистартыла: юл чатында - юл чатында, жәмәгать транспорттын көтү тукталышларында - утырту мәйданчыгының озынлыгында, жәяүлеләр өчен чыгу юлларында - күчеш кинлекендә, ләкин 5 метрдан да ким булмаган жирдә, янгыр сулары агып торган коеларда - кимендә 1,5 м.

Кар өенең кинлеге 2 м дан артмаска тиеш;

119.5. Кар беренче чиратта күперләрдән һәм юлуткәргечләрдән, жәмәгать транспортның маршрут хәрәкәте булган тар урамнардан, пассажир транспорты тукталышларыннан һәм жәяүлеләр һәм транспорт чаралары туплану мөмкинлеге булган башка урыннардан алына;

119.6. кар яуган вакытта юлларның юл өлешендә кар кар эрету станцияләренә йә билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус урыннарга, ул тәмамланган вакыттан алты алты сәгатьтән дә сонга калмыйча чыгарылырга тиеш.

Кар эрү станцияләре йә махсус билгеләнгән урыннар подъездлы юллар, яктырту, көнкүреш биналары һәм киртәләр белән жиһазландырыла;

119.7. Юлларны жыештырганда, тышкы яктырту баганаларын, тәртипле калканинарны, идәрә итү һәм башка корылмалар, агачлар, куаклар шкафларын саклауны, шулай ук юл читенде карны механикалаштырып жыештырганда яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә кирәк.

120. Экстремаль шартларда юлларны жыештыру өчен вәкаләтле орган юлларны жыештыру буенча чаралар комплексын күздә тоткан эшләрнең авария планын әзерләргә тиеш.

121. Рөхсәт итлеми:

121.1. квартал эчендәге машина юлларыннан, ишегалды территорияләреннән, предприятиеләр, оешмалар территорияләреннән, төзелеш мәйданчыкларыннан, сөүдә объектларыннан чистартыла торган кар, боз, 8.00 сәгатьтән соң, шулай ук машина юлларын жыештыручи зат белән шартнамә булмаганда, тротуарларга, юлларның һәм машина юлларының машина юлларына үтү өлешен бастырып чыгарырга яисә күчерергә;

121.2. Тротуарларда бозга каршы реагент сыйфатында техник тоз һәм сыек хлор кальций куллану, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел утыртмалары булган территорияләрдә;

121.3. Авыз күчешен күчерергә һәм пычранган ком-тоз кар катнашмалары, шулай ук газларга, чәчәклекләргә, куаклыкларга һәм башка яшел үсентеләрне күчерергә;

121.4. Билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм тезәргә;

121.5. кар өемнәрен формалаштыру:

1) күрү өчпочмагы зонасында бер дәрәҗәдә һәм тимер юл аша чыгу юлларының һәм урамнарның киселешендә;

2) жәмәгать транспортын көтү тукталышыннан 20 метрга якынрак;

3) транспорт киртәләре яисә югары бордюр белән жиһазландырылган юллар участокларында;

4) тротуарларда;

5) янәшәдәге территорияләргә кергән урыннарда;

121.6. юлга автотранспорт тәгәрмәчләре белән грунт һәм пычрак чыгарылган;

121.7. Грунт, чүп-чар, юаш төзелеш материаллары, жиңел тару, юлларның пычрануына юл куймый торган брезент яки башка материал белән агачларны ташырга, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремәләрен (шул исәптән цемент-комлы эремәне, известь, бетон катнашмалары) юлга, тротуарга,

жыныса яки юл буена якын газолосасына кою мөмкинлеген юкка чыгармый торган чараптар
шарниң генә күчереп йөртергэ.

Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарын санитар қарап тоту һәм төзекләндереү

122. Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарына тубәндәгеләр көрө:

1) мәйданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылған ял
уриннары, пляжлар;

2) актив ял итү һәм мавыктыргыч чараптар урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сауда
мәйданчыклары h.b.

3) сәүдә объектлары территорияләре (ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар
бизнеслар, ваклап сату чөлтәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдени
бизнесләнеш, көнкүреш хезмәте күрсәту;

4) административ һәм ижтимагый биналарга, учреждениеләргә якын территорияләр.

123. Гомуми файдаланудагы мәйданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен һәм
башка территорияләрне жыю:

123.1. мәйданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен 23.00 дән 8.00 гә кадәр жыярга
шарык. Көндөз чүп-чар жыючыларны һәм чүп-чар жыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылған
чүп-чар жыю эшләре башкарыла;

123.2. Кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка
иту зоналарында юлларны жыештырганда, химик реагентлары булмаган карны шуши максатлар
өчен билгеләнгән урыннарга, яшел утырталарны саклаган һәм кар суларын ағызып чыгаруны тәэмин
шартнаса очракта, вакытлыча салып кую рөхсәт ителә.

124. Пляжларны жыю һәм санитар қарап тоту:

124.1. пляжны төп жыештыру аны япканнан соң башкарыла һәм яр буйларын, чишену урыннарын,
шартнаса зоналарны һәм бәдрәфләрне жыештыру һәм дезинфекцияләүне үз эченә ала. Көндөз чүп-чар жыю
һәм чүп-чар жыю калдыклары белән тулган чүп-чар жыештыру үткәрелә.

Каты көнкүреш калдыкларын чыгару көн саен 8.00 сәгатькә кадәр чыгарыла;

124.2. пляж территориясе чүп-чар белән жиһазланырылачак. Урманнар арасындағы ераклык 40 м
шартнаса артмаска тиеш;

124.3. пляжлар жәмәгать бәдрәфләре белән жиһазланырыла. Жәмәгать бәдрәфеннән су көсему
уриннара кадәр ераклык кимендә 50 м һәм 200 м булырга тиеш;

124.4. пляж комының өске катламы юешләнгән, чүп-чарны, башка калдыкларны бетергән һәм комы
шартнаса саен тигезләнергә тиеш;

124.5. Коену очен билгеләнгән урыннарда кер юу һәм хайваннар коену тыела.

125. Каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә шартнаса
төзөмичә пляж ачу рөхсәт ителми.

126. Ваклап сату базарларын жыю һәм санитар қарап тоту:

126.1. Ваклап сату базарларының (алга таба - базар) территорияләре төзекләндерелерга,
бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер мәйданчыклары, контейнерлар һәм урналар белән
жиһазланырылырга, яңғыр һәм кар суларын ағызу очен каты өслекләре һәм уклоннары булырга, шулай
үк сууткәргеч һәм канализация булырга тиеш;

126.2. Базар һәм аның тирәсендәге территорияләрне төп жыештыру аны япканнан соң башкарыла.
Көндөз чүп-чар жыючыларның каты көнкүреш калдыклары белән тутырылған чүп-чар жыештыру һәм
шартнаса эшләре башкарыла;

126.3. Елның жәйге чорында базар территориясендә 126.3 атна саен мәжбүри рәвештә дымлы жыештыру
башкарыла;

126.4. базар территориясе 40 кв. м мәйдандағы бер урна исәбеннән жиһазланырылачак, естәвена,
шартнаса арасындағы ераклык 10 м дан артмаска тиеш;

127. Базар территориясендә һәм аның янәшсендә урнашкан оешмалар, сәүдә һәм көнкүреш
хезмәтә күрсәтү предпринятиеләре, киосклар, сәүдә палаталары һәм павильоннары эшчәнлеге каты
көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләргә килешу төзөмичә рөхсәт
ителми.

128. Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларын жыю һәм санитар қарап тоту:

128.1. сәүдә объектлары территорияләрен тулысынча жыештыру һәм (яисә) жәмәгать туклануы
тәүлегенә кимендә ике тапкыр (иртән һәм кич) гамәлгә ашырыла. Көндөз чүп-чар жыючыларны һәм
чүп-чар жыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылған чүп-чар жыю эшләре башкарыла;

128.2.сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларына көрө торған ишек янында кименде ике урнаштырыла;

128.3.вакытлыча урам сәүдә урыннарында территорияләрене 10 м радиуста жыялар. Газ һәм тротуарларда тара һәм товарларны салу рөхсәт ителми;

128.4. калдыкларны чыгару тәэмін ителә.

129.Башка сәүдә мәйданчыкларын, стационар булмаган вак-төяк чөлтәр объектлары комплексларын, социаль-мәдәни билгеләнештәге территорияләрне жыештыру аларны елның жылы вакытында мәжбүри алдан поливка белән япканнан соң башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәэмін ителә.

130. Кешеләрнен ял иту һәм массакүләм булу урыннарын төзектәндөрү:

130.1. Кешеләрнен ял иту һәм массакүләм булу урыннарында үңайлылық тудыру элементларының мәжбүри исемлегенә өслекләрне бәйләүнен, яшелләндөрү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кечкенә контейнерлар, урам жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жайламалары, жирлек мәгълүматларын йөртүчеләр, яшелләндөрү участокларын яклау элементлары (металл киртәләр, өслекнән маҳсус төрләре h.b.) көрө;

130.2. Кешеләрнен ял иту һәм массакүләм булу урыннарының барлық территорияләре, пляжлардан тыш, коры өслекле яисә яшел үсентеләр утыртылган үсемлек грунты булырга тиеш;

130.3. ял иту һәм кешеләр күпләп жыела торған территорияләрдө яшелләндөрү участокларын җәчәккәләр, газлар, ялғыз, төркемле, рядовой бистәләр, вертикаль, күпкатлы, мобиЛЬ яшелләндөрү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

130.4. Кешеләргә ял иту һәм массакүләм булу урыннары, туалет урнаштыру һәм тоту таләпләрән үтәп, жиһазландырылган һәм эшли торған бәдрәф кабиналары белән комплектланырга тиеш;

130.5. пычранган саен, кешеләрнен ялы яисә массакүләм жыела торған урыннарында фонтаннар, буалар, елга ярлары чистартылырга тиеш;

130.6.массакүләм чаралар уздырганда, аларны оештыручылар чараны үткәрү урынын жыештыруны һәм төзектәндөрүне янартуны тәэмін итәргә тиеш. Чараны уздыру урынын жыештыру һәм бозылган төзекләндөрү тәртибен билгеләнгән тәртиптә чараны уздыруга тиешле рөхсәт алу стадионда билгеләнә.

131. Кешеләрнен ял иту һәм массакүләм булу урыннары территорияләрендә рөхсәт ителми:

131.1.тару һәм сәүдә жиһазларын бу урынга билгеләнмәгән урыннарда сакларга, урнаштырырга; житештерү һәм куллану калдыклары белән территорияне пычратырга;

131.3.автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, эшкәртелгән ягулык-майлау сыйекликларын салырга;

131.4.автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар уздырырга, билгеләнгән тәртипнә бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

131.5.табигый һәм ясалма яшелләндөрү объектларын заарларга;

131.6.кече архитектура формаларын заарларга һәм аларны билгеләнгән урыннардан кучерергә;

131.7.өстөллөрдө һәм эскәмияләрнен аркаларында утырырга;

131.8.

131.9. Автотранспорт чараларының түләүле стоянкаларын законсиз оештырырга;

131.10.үз белдеге белән стационар булмаган объектларны урнаштырырга;

131.11.тротуарларның асфальт-бетон өслеген, янәшәдәге яшел зоналарының бөтенлеген һәм территорияләрне төзекләндөрүнен башка элементларын бозарга;

территориядә сәүдә-сүйткыш жайламасы кую;

131.13.халыктан каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга) калдыкларны контейнерларга (бункерларга) урнаштыру өчен, идарәче оешмалар белән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерларга (бункерларга) килешү булмаса, каты көнкүреш калдыкларын жыярга;

Тимер-бетон блоклар, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, корылмалар һәм башка жайламалар кую юлы белән тротуарларны үз белдеге белән каплау;

131.15.товарны сәүдә объектыннан читтә чыгарырга;

131.16.учак ягарга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә токткан чаралар уздырырга, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылышлык белән эшкәртү өчен башка жайламалар кулланырга.

Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен жыештыру, карап тоту һәм төзекләндөрү

132. Йорт яны территориясен жыештыру:

132.1. Урып-жыю түбәндәге тәртиптә башкарылырга тиеш: тротуарларны, жәяулеләр өчен юлларны (бозлавык һәм тайгаклық очрагында - ком чүбе), ә андан соң ишегалды территорияләрен жыештыру;

132.2. Жыештыру, кар яву вакытында житештерелә торган кар чистартудан тыш, 8.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

Көндөзге вакытта машиналар тизлеге 4 км/сәг булғанда жыярга рөхсәт ителә.

133. Жәйге жыештыру:

Йорт яны территорияләрен жәйге жыештыру: себерү, юу яисә су сибү - махсус машиналар ярдәмендә - кубесенчә иртә, иртәнгә һәм соң, кичке сәгатъләрдә, башкарылырга тиеш;

133.2. Тротуар мойкасын бары тик ачык тротуарларда гына (алар прилотоволосасы белән чиктәш) һәм биналардан урамның машина юлына таба юнәлештә генә башкарырга кирәк;

133.3. Эссе вакытта тротуарларга су сибү кирәк булган саен башкарылырга тиеш, ләкин тәүлегенә кимендә ике тапкыр.

134. Кышкы жыештыру:

134.1. Түбәләрдә жыела торган кар үз вакытында жиргә ташланырга һәм прилотоволосасына күчәргә, ә кин тротуарларда - валларга формалашырга тиеш;

134.2. Сугарулы кар тротуарлардан машина юлының алгы өлешенә, ә ишегалларында - тезелеш урыннарына күчәргә тиеш;

134.3. Квартал эчендәге юллардан авышкан карны борт ташына параллель уриашкан өемнәргә һәм өемнәргә салырга яисә, кагыйдә буларак, ротор кар чистартучылары ярдәмендә юл буен жайларга кирәк;

64.4 тротуарларда, урамнарның машина юлыннан газлар белән аерылып, 6 м дан артык кинлекта, карны тротуар уртасына таба борып жибәрү рөхсәт ителә;

кар өемнәренә һәм өемнәргә салу буенча 134.5 эш кар яуганнан соң алты сәгаттән дә сонга калмычча, ә башка территорияләрдә 12 сәгаттән дә сонга калмычча тротуарларда тәгәлләнергә тиеш;

134.6. Ишегалларда, квартал эчендәге юлларда, газларда һәм ирекле территорияләрдә, жәяулеләрнең ирекле хәрәкәтенә һәм автотранспортның йөрүнә комачауламый торган, яшел утыртмаларны һәм кар суларын бүләп чыгаруны тәэмин итеп, пычранмаган ком-тоз катнашмалары белән капланмаган кар өемнәре төзөргә рөхсәт ителә;

134.7. Камилләштерелгән ятмалар булмагандан, карны хәрәкәт астына жыярга кирәк, аннары аны тыгызлау өчен кар катламын калдырырга кирәк;

134.8. Юл капламаларын эшкәртүнәң шомалыгы барлыкка килгәндә, ком-тоз катнашмасы белән эшкәртү бүлүчеләр ярдәмендә 0,2-0,3 кг/м нормасы буенча башкарылырга тиеш;

134.9. Боз ясалышын эшкәрткәннән соң йомшартылган катнашмаларны, ачык грунтка, агачларга яки газларга эләгүгә юл күймыйча, күчерергә яисә күчерергә кирәк.

135. Яз житүгә түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

135.1. Тузан суларын нормаль чыгару өчен таләп ителә торган урыннарда су агызын китүн тәэмин итү өчен, каналарны юдырту һәм чистарту;

135.2. Калын суларның люкларга һәм коеларны су белән тәэмин итүгә системалы рәвештә куылуы;

135.3. Кар эреп беткәннән соң, калган кар һәм бозны чистарту.

136. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) тогу түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) дайми жыештыру;

2) күзәтү һәм су сиптерү коеларын, дренажларны, лотокларны, үрелгән торбаларны ремонтулау һәм чистарту;

3) инженер чөлтәрләренең смотр коеларына, янгын сүндерү су белән тәэмин итү чыганакларына (гидрантларга, сулыктарга һ.б.) каршылыксыз үтеп керүне тәэмин итү;

4) каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны жыю һәм алыш китү;

5) яшелләндерү һәм булган яшел утыртмаларны карау;

6) кече архитектура рәвешләрен карап тоту, агымдагы һәм капиталь ремонтлау.

137. Калдыкларның барлык төрләре су үткәрми торган еслекле контейнер мәйданчыкларында урнаштырыла торган контейнерлар һәм бункерларга каты көнкүреш калдыкларын туплау нормалары нигезендә кирәкле күләмдә жыелырга тиеш.

138. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданнар түбәндәгеләргә бурычлы:

йорт яны территорияләрендә 138.1. чисталык һәм тәртип сакларга;

138.2. Каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны махсус контейнерларга һәм йорт яны

территорияләрендә урнашкан махсус мәйданчыкларга гына урнаштырырга.

139. Идарәче оешмалар түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

139.1.8.00гә кадәр йорт яны территорияләрен жыештыру һәм көн дәвамында - чисталыкны саклау;

139.2. каты қонкүреш калдыклары очен контейнерлар урнаштыру, э анализланмаган биналарда - моннан тыш, сыек қонкүреш калдыклары очен жыентыклар урнаштыру;

расланган график нигезендә каты қонкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны чыгару;

контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер мәйданчыкларын, аларга килү юлларын чиста һәм төзек хәлдә тоту;

139.5.подъездларга керү юлларында чуп савытлары, эскәмияләр урнаштыру һәм аларны вакытында чистарту;

139.6. Территорияне сезонлы эксплуатацияләүгә әзерләү, шул исәптән суның ағып чыгуын тәэмин итү очен юны һәм кану чистарту, кар суларының люкларга һәм коега дами рәвештә куылуы, кар әрегәннән соң территорияне чистарту һәм кирәkle башка эшләрне башкару;

139.7.тайгак участокларны ком-тоз һәм (яисә) махсус бозлавыкка карши катнашмалар белән эшкәрту;

яшел үсентеләрне һәм газларны саклауны һәм квалификацияле тәрбияләүне;

Караңты төшкәч тышкы яктырту чарапарын төзек хәлдә тоту һәм аларны кабызу.

140. Йорт алды территориясенә түбәндәгеләр рөхсәт итлеми:

140.1. Яфракны, калдыкларның һәм чуп-чарның теләсә нинди төрләрен яндырырга;

140.2. хужалык мәйданчыгыннан читтә очке килем, килем, келәм һәм башка предметларны эләргә;

140.3. контейнер мәйданчыкларына илтүче юлларны томаларга;

140.4. Урамнарың һәм юлларның, тротуарларның, газларның һәм яшел зоналарның юл өлешенде контейнерлар (бункерлар) билгеләргә;

140.5. Билгеләнгән тәртипне бозуда йорт яны территорияләренен коймаларын үз белдеге белән билгеләргә;

140.6. Үз белдеге белән ишегалды корылмалары төзөргә;

140.7. Йорт янындагы территорияне металл ватык, қонкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак, зола һәм житештерү һәм куллану калдыклары белән капларга, тараны кушарга һәм сакларга;

140.8. Умарталыклар тотарга, калдыклар һәм чуп-чар ташларга;

140.9. Автотранспорт чарапарын түләүле туктатуны оештырырга;

140.10.тимер-бетон блоклар, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә квартал эчендәге машина юлларын үз белдеген белән ябарга;

140.11.автомашиналар, ягылык һәм майлар юуны башкарырга, тавыш сигналларын, тормозны һәм двигательләрне көйләргә;

140.12.кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясаучы теләсә нинди эшләр башкарырга;

140.13.теләсә нинди сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләрен, шул исәптән палаткалар, киосклар, ларька, мини-базарлар, павильоннар, жәйге кафелар, житештерү объектлары, автомобилльләрне, қонкүреш техникасын, аяк килемнәрен, шулай ук кунак бүлмәләреннән тыш, автостоянкаларны урнаштырырга;

140.14. Йорт яны территориясенен очке юллары буйлап транспорт транзит хәракәтен башкарырга;

140.15.учак ягу, шул исәптән ачык ут куллануны құздә тоткан чарапар үткәрү, мангальлар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылылык белән эшкәрту очен башка жайланмалар куллану.

141. Идарәче оешмалар түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

141.1.яшел утырталарның сакланышы;

141.2.жәй көннәрендә һәм коры көннәрдә газоннарга, чәчәклекләргә, агачларга һәм куакларга су сибу;

141.3.аларда төзелеш материаллары, ком, чуп-чар, кар, боз һәм башка төзелешләрдән башка газларның сакланышы һәм бөтенлеге;

141.4. Яңа агач һәм куаклар утырту, юллар чөлтәре үзгәрү һәм жиһазларны билгеләнгән тәртиппә килемштерелгән проектлар буенча гына янадан планлаштыру, агротехник шартларны үтәп урнаштыру.

142. Йорт яны территориясен төзекләндерү:

һәр йорт биләмәсе территориясенә, кагыйдә буларак, түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) Йорт кирәк-яракларын киптерү очен хужалык мәйданчыгын, килем-салымны, келәмнәрне һәм йорт кирәк-яракларын чистартуны;

2) өлкәннәрне ял итү мәйданчыгы;

3) балалар очен уен һәм спорт мәйданчыклары яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы

алы өчен кече архитектура формаларын кирәкле жиһазлау.

143.Әгәр участок территориясе күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләр йөрту өчен мәйданчык урнаштырылырга мөмкин.

144.Йорт подъездлары каршындагы мәйданчыклар, юл йөрү һәм жәяулеләр өчен юллар каты еслекле булырга тиеш. Каты өслекләр салганда, яңғыр суларын буш ағызы мөмкинлеге каралырга тиеш.

145.Күпфатирлы йортлар, биналар һәм корылмалар тиәсендә барлық коймалар һәм коймалар төзек һәлдә булырга, чиста һәм буялган булырга тиеш.

146. Торак йортларга төзелгән жәмәгать корылмалары йортның торак өлешенән изоляцияләнгән керү юлларына ия булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспортын кую ишегалды территориясенән читтә булырга тиеш.

147. Торак йорт ишегалды яғыннан жәмәгать билгеләнешендәге урыннар өчен тәрәзәләр һәм фатирларга керү урыннары булган материалларны, продукцияне тутыру рөхсәт ителми. Йөкне тәрәзәләре булмаган торак йортлар торбаларыннан, жир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар яғыннан башкарырга кирәк.

148.Квартал эчендәге территорияләрдә транспорт чараларын урнаштыру кешеләрнен, шулай ук урып-жыю һәм махсус техниканың тоткарылышыз хәрәкәтен тәэммин итәргә тиеш.

V. Территорияне төзекләндерү әлементларына таләпләр

149.Территорияне төзекләндерүнен аерылгысыз компонентлары булган территорияне төзекләндерү әлементлары булу ғамәлдәге законнар таләпләре нигезендә проект документларында эшләнергә һәм каралырга тиеш.

мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү әлементларына проект документациясе мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы олкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештерелә.

Озын яисә дайми файдаланудагы территорияне төзекләндерүнен стационар әлементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен нығытылырга тиеш.

150.Төзекләндерү әлементларының әчтәлеге, аларны торғызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү әлементлары хужалары башкара.

Яшелләндерү

151.Яшел утыртмалар территорияне төзекләндерүнен мәжбүри элементы булып тора.

Төзекләндерү эшләрен башкарғанда ғамәлдәге яшел утыртмаларны мөмкин кадәр күбрәк сакланырыга кирәк.

152.Жирлек территориясендә яшелләндерүнен ике төре кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлекләрне туфракка утырту һәм мобиЛЬ урыннарга утырту - үсемлекләрне махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар h.b.) утырту.

Стационар һәм мобиЛЬ яшелләндерүне рельефның табигый һәм ясалма әлементларында, түбәләрендә (түбә яшелләндерү), фасадаларында (вертикаль яшелләндерү) архитектура-ландшафт объектлары (газлар, бакчалар, чәчәк түтәлләре, куаклар һәм агачлар булган мәйданчыклар) төзү өчен файдаланалар.

153.Яшелләндерү объектларын тоту - яшел утыртмаларны карау һәм яшелләндерелгән территорияләрне төзекләндерү әлементларын карап тоту, құләм корылмаларның конструктив әлементларын аз гына деформацияләүне һәм зааралануларын бетерү, шулай ук жәйге һәм кышкы чорда күчмә кече формаларны жыю эшләре комплексы ул.

154. Яшелләндерү объектларында эшләр башкаруға таләпләр:

154.1. яшелләндерү объектлары янындагы төзелеш мәйданчыкларын оештырганда проектта сакланучы, тәбәнәк һәм киң ябалдашларны өлешчә кисеп алу, агач кәүсәләрен сак белән бәйләү, куакларның ябалдашларын бәйләү, туфрак кишәрлекләрен чүп-чар белән чүпләү, туфракны тығызлауны кисәтү максатларында транспорт чаралары һәм башка техника йөрү һәм туктап торулар белән яңеше урнашкан үсемлек астындағы туфрак участокларын чүпләү юлы белән саклау чараларын күрергә кирәк;

154.2. Территорияне вертикаль планлаштыру, жир асты коммуникацияләрен салу, юлларны, машина юлларын һәм тротуарларны төзекләндерү яшелләндерү алдыннан тәмамланырга тиеш;

Туфрак катламын бозуга бәйле рәвештә ремонт, төзелеш һәм башка эшләр башкарғанда, туфракның ундырышлы катламын яшеллек төзелешендә файдалану өчен төшерергә һәм сакларга кирәк. Югарыда

курсөтлөгөн эшләрне башкарғаннан соң бозылган жир кишәрлекләрен һәм утыртмаларны торғызырга кирәк. Яңадан торғызу эшләрне житештеру проектында каралырга тиеш;

154.4.

155.Яшел утыртмалар хужалары бурычлы:

155.1. Яшел утыртмаларны саклауны һәм квалификацияле карауны тәэмин итәргә;

155.2.елның җәендә коры көннәрдә газлар, чәчәк түтәлләре, агач һәм қуаклар сиптерүне тәэмин итәргә;

155.3.газларның сакланышын һәм бөтенлеген тәэмин итәргә;

155.4. Агач һәм қуакларны яна утырту һәм утырту, шулай ук юллар, мәйданчыклар, газлар чөлтәрләрен планлаштыруны үзгәртү бары тик жирле үзидарәнен башкарма органы белән килештерелгән проектлар буенча гына башкарырга;

155.5 яшелләндөрү объектларында сулыклар булса, аларны чиста тотарга һәм кимендә 10 елга бер мәртәбә чистартырга;

156. Күлгәндә рөхсәт ителми:

156.1.төзелешләрне, аларның эшләвен һәм хезмәт күрсәтүен тәэмин итү өчен билгеләнгән төзелешләрдән тыш, урнаштырырга;

156.2.

156.3. Гомуми файдаланудагы яшелләндөрү объектлары булган паркларның, скверларның, мемориаль зоналарның газон бакчаларында ял итү һәм уеннар өчен урынга урнаштырырга;

яшелләндөрү объектларында чаңгыда һәм чаналарда маҳсус билгеләнгән урыннардан тыш шуарга;

156.5.агачка һәм башка яшел утыртмаларга гамак, таган, турник, кер киптерү өчен бау тагарга, агачларга реклама һәм мәгълүмат щитлары һәм табличкаларын, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарыла торган конструкцияләрне беркетергә, объектларга, афишаларга, агитация материалларына, техник конструкцияләргә, юл һәрәкәтендә катнашуучыларны мәгълүмати тәэмин итү ҹараларына, баганалардан, коймалардан, реклама калканнарыннан, электр чыбыкларыннан, лампалардан, чәнечкеle киртәләрдән аерырга;

156.6.стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын билгеләргә, шул исәптән, ел вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковкалар урнаштырырга;

156.7.төзелеш материалларын һәм башка материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозга каршы материалларны һәм башка заарлы матдәләрне, шулай ук ком һәм бозга каршы реагентлар белән пычранган карны, боз төркемнәрен кушарга;

яшелчә бакчалары өчен 156.8 казу башкарырга;

156.9. Йорт хайваннарын газларда һәм чәчәккләрдә йөртергә;

156.10. Яфракларны, үләнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка сүүткәргеч җайланмаларга кертергә;

156.11. смета һәм чүпне газоннарга ташларга;

156.12.учак ягу, шул исәптән ачык ут куллануны күздә токткан ҹаралар үткәрү, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылылык белән эшкәртү өчен башка җайланмалар куллану;

156.13.сок, сумала чыгару өчен агачлар кисеп, аларга башка механик зыян китерү;

156.14. житештерү һәм куллану калдыкларыннан, шул исәптән автомобиль покрышкаларыннан, территорияне төзекләндөрү, шәһәр территориясендә клумб оештыру өчен файдаланырга;

156.15 Күпьеңлек чәчәкләр белән мәшгүль жир кишәрлекләрнән кар чыгарырга, шулай ук кардан житәрлек булмаган салкын үсентеләр утыртучы участокларны ачарга;

156.16 Шәһәр территорияләрендә, санитария таләпләре югари булган урыннардан тыш (чүп контейнерларына, җәмәгать бәдрәфләрнә якын булу h.б.) агач кәүсәләрен агартырга;

156.17.яшелләндөрелгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт җиһазларын бозарга;

156.18.Агач тамырларын кәүсәдән 1,5 м ераклыкта ачарга һәм агач муеннарын жир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә.

Коймалар

157.Коймаларны төзу төзекләндөрү өчен естәмә элемент булып тора.

158. Утлар бер-берсеннән аерыла:

1) билгеләу (декоратив, яклау, аларның ярашуы);

2) биеклеге (түбәнлеге - 1,0 м га кадәр, уртacha - 1,1-1,7 м, югари - 1,8-3,0 м);

3) материалның төре (металл, тимер-бетон h.б.);

4) күз карашы өчен сизгерлек дәрәжәсе (үтә күрәнмәле, санғырау);

5) стационар (дайми, вакытлыча, күчмә) һәм башка киртәләр.

Коймаларны проектлау аларның урнашу урыннарына һәм билгеләнешенә қарап, гамәлдәге дәүләт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларына, индивидуаль проектлау проектларына қарап башкарыла.

159. мәдәни мирас объектлары территорияләрен төзү әлеге территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төzelеше регламентлары нигезендә башкарлырга тиеш.

Ижтимагый, торак, рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлау рөхсәт ителми.

Сәнәгать, махсус территорияләрне ачу декоратив тимер-бетон панельләрдән башкарлырга мөмкин.

Коймаларның урта һәм югары төрләрен проектлаганда жир асты корылмалары белән кисешу урыннарында ремонт яки төzelеш эшләре башкарлырга мөмкинлек бирә торган коймалар конструкцияләре каралган.

Агачлар интенсив жәяүлеләр хәрәкәте зонасында яки төzelеш һәм реконструкция эшләре башкарку зоналарында үскән очракта, яклауның башка төрләре булмаганда, 0,9 м һәм аннан да күбрәк диаметрлы саклагыч коймалар, 0,8 м диаметрлы һәм аннан да күбрәк яшенә, агач токымнарына һәм башка характеристикаларга бәйле рәвештә саклау корылмаларын күз алдында тотарга кирәк.

Мәйданчыклар

160. Жирлек территориясендә түбәндәге мәйданчыклар урнашкан: балаларның уеннары, өлкәннәрнең ялы, спорт белән шөгүльләнү, чүп-чар жыючыларны урнаштыру, этләрне йөрту, машина кую урыннары.

Теркәлгән мәдәни мирас ядкарьләренең һәм махсус сакланылучы табигать территорияләренең саклау зоналары чикләрендә мәйданчыклар урнаштыру истәлекләрне саклау, табигатъән файдалану һәм эйләнә-тирә мохитне саклау вәкаләтле органнары белән килештерергә тәкъдим ителә.

Йорт тирәсендәге территорияләр, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэммин ителергә тиеш. Мәйданчыклар төзек һәм жәрәхәтләнү куркынычсыз инвентарь белән тәэммин ителергә тиеш.

Балалар мәйданчыклары

161. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар рәвешендә яисә яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

Балалар мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең йомшак төрләре, мәйданчыкның газ белән тоташу элементлары, яшелләндерү, уен жиһазлары, эсәмия һәм урналар, яктыруту жиһазлары.

Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яштәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 метрдан, кече һәм урта мәктәп яшендәгә балалар мәйданчыклары - 20 метрдан кимрәк, комплекслы уен мәйданчыклары 40 метрдан да ким булмаска, спорт-уен комплекслары - 100 метрдан да ким булмаска тиеш.

Балалар уен мәйданчыклары контейнер мәйданчыкларыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнашырга тиеш.

162. Балалар мәйданчыклары түбәндәгеләргә тиеш:

162.1. жәйге чорда тигезсезлекләр ком сибелгән өслек планировкасы булырга;

162.2. Иртәнгә вакытта дайми рәвештә себерелергә һәм чылатырга;

162.3. буялган булырга, мәйданчыкта коймаларның һәм корылмаларның төсен елга кимендә бер тапкыр житештерергә, ә ремонтны - кирәк булган саен;

162.4. Транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, машина юлларыннан, борылыш мәйданчыкларыннан, кунакчыл стоянкалардан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру өчен мәйданчыклардан, автотранспорт чараларын дайми һәм вакытлы саклау участокларыннан изоляцияләнергә.

Травматизмын булдырmas өчен, мәйданчык территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яки түбән ботаклар, жир өслегендә урнашкан иске, киселгән жиһазлар калдыклары (стойкалар, фундаментлар) булу рөхсәт ителми (кагыйдә буларак, турникларда һәм качельләрдә).

Янындағы территорияләрне реконструкцияләгендә балалар мәйданчыклары территориясендә эшләр алып бару һәм төzelеш материалларын складлау рөхсәт ителми.

Яктыруту жиһазлары, кагыйдә буларак, мәйданчык урнашкан территорияне яктыруту режимында

эшләргә тиеш.

Яктырту жайламаларын 2,5 м дан да ким булмаган биеклектә урнаштыру рөхсәт ителми.

Үен жиһазларын урнаштыру норматив куркынычсызлык параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

163. Балалар мәйданчыкларын карап тоту һәм аларда куркынычсызлыкны тәэммин иту өчен жаваплылык аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

Спорт мәйданчыклары

164. Спорт мәйданчыклары халыкның барлық яшь төркемнәре физкультура һәм спорт белән шәгыльләнү өчен билгеләнгән.

Спорт мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә тубәндәгеләр керә: өслекнәң йомшак яисә газ төрләре (жәйге чорда), спорт жиһазлары.

Спорт мәйданчыклары яшелләндерелә һәм чөләрле койма белән әйләндереп алына. Яшеллек мәйданчык периметры буйлап урнаштырыла, вертикаль яшелләндерү кулланырга мөмкин. Койманың биеклеге 2,5-3 м, мәйданчыкларның бер-берсенә терәлгән урыннарында биеклеге 1,2 м.

Спорт жиһазлары спорт, физкультура мәйданчыкларында йә махсус жиһазландырылган жәяүлеләр коммуникацияләрендә (сөламәтлек сукмакларында) рекреацияләр составында урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендә спорт жиһазлары заводта ясалган, махсус эшкәртелгән өслекле бүрәнәләрдән һәм бүрәнәләрдән ясалган (ярыклар, ярыклар булмау h.b.) булырга мөмкин.

Урнашканда сертификацияләнгән жиһазлар каталогларына таянып эш итәргә кирәк.

Ял иту мәйданчыклары

165. Торак төзелеше территориясендә өлкән яштәге халыкны ял иту һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял мәйданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йортлар тәрәзәләреннән алып тын ял иту мәйданчыклары чикләренә кадәр ара 10 метрдан да ким булмаска тиеш, шау-шулы өстәл уеннары мәйданчыклары - 25 метрдан да ким булмаска тиеш.

Ял мәйданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә гадәттә каты өслек төрләре, мәйданчыкның газ белән тоташу элементлары, яшелләндерү, ял иту өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, урналар (ким дигәндә һәр эскәмиядә) керә, яктырту жиһазлары керә.

Мәйданны каплауны плитә күтәрәндең проектларга тәкъдим итөлә. Ял мәйданчыкларын һәм балалар мәйданчыкларын берләштергәндә, балалар уеннары зонасында өслекнә каты төрләрен урнаштырырга киңәш ителми.

Парклар территорияләрендә чирәмдәгә ял мәйданчыклары оештырылырга мөмкин.

Автостоянкалар мәйданчыклары

166. Жирлек территориясендә автостоянкаларның тубәндәгә төрләре: автомобилләрне кыска вакытлы һәм озак саклау урнаштырыла.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә тубәндәгеләр керә: өслекнә каты төрләрен, өслекләрне бәйләү элементларын, коймаларны яисә чүп-чар өчен кечкенә контейнерларны, яктырту жайламаларын, мәгълумати жиһазларны (курсәткечләрне).

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участокларына килү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешмәскә тиеш.

Автотранспорт чараларын озак вакытлы һәм кыска вакытлы саклау участогы аша жәяүлеләр өчен транзит юллар оештыру рөхсәт ителми.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы калган территориядән 3 м кинлектәгә яшел үсентеләр полосасы белән аерылырга мөмкин.

Кече архитектура формалары

167. Кече архитектура формаларын урнаштыру биналарны һәм корылмаларны төзүнен,

реконструкцияләүнен һәм капиталъ ремонтлауның проект документациясе, шулай ук төзекләндерү яисә эскиз тәкъдимнәре проектларының "төзекләндерү" булеге нигезендә гамәлгә ашырыла.

Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга тәкъдим ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнән үзәк үзәге, жирлекнән күп функцияле үзәкләре һәм зоналары өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

168. Кече архитектура формаларына тәп таләпләр тубәндәгеләр:

168.1. Территорияне төзекләндерү элементларының архитектура һәм ландшафт даирәсе характеристына туры килүе;

168.2. Материалларның декоратив һәм эксплуатация сыйфатының югары булуы, тышкы мөхит йогынтысын исәпкә алып, озак вакыт дәвамында аларны саклап калу;

168.3. Конструкциянең ныклыгы, ышанычлылыгы, иминлеге.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

169. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

169.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан каралган булырга тиеш.

Гамәлдәге такталардан һәм режимлы табличкалардан тыш, тышкы мәгълүмат чаралары вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның белән тулысынча яраштырып урнаштырыла һәм файдаланыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтергә, аларны вакытында ремонтларга һәм тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын жыештырырга тиеш.

Реклама яки мәгълүмати хәбәрләр урнаштырмычыча тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырын заарлау, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән мәгълүматны ябыштыру, ябыштыру рөхсәт ителми.

Реклама яки мәгълүмат конструкциясе хужасы территорияне төзекләндерергә һәм (яисә) фасадның тышкы кыяфәтен монтаждан соң (демонтаждан) оч тәүлек дәвамында торғызырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары, аларда фундамент блогы булганда, фундамент блогы белән бергә демонтажләнергә тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә объектлар корылмаларына һәм корылмаларына зыян китечу, шулай ук аларның ботенлеген, ныклыгын һәм тотрыклылыгын кимету рөхсәт ителми.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын тиешенчә тотмаган, жир кишәрлекен жыештырган һәм санитар карап тоткан очен тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары җаваплы.

169.2. Реклама конструкцияләренең тышкы күренешенә һәм урнашу урынына таләпләр «Реклама турында» 2006 елның 13 мартандагы 38-ФЗ Федераль законы белән билгеләнә.

169.3. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары тубәндәгә төрләргә мөмкин:

- койләнгән конструкция;
- декоратив панно;
- консол конструкциясе;
- тубә конструкция;
- витрин конструкция;
- гамәлгә кую тактасы;
- режимлы табличка;
- модульле конструкция;
- стела;
- калкан конструкциясе;
- флаглар композициясе;
- Махсуслаштырылган конструкция.

169.4. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларына гомуми таләпләр:

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, әзерләу һәм урнаштыру төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарләре) турында Россия Федерациясе законнары таләпләре, аларны саклау һәм алардан

файдалану таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш;

Тышкы мәгълүмат чараларында мәгълүмат Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәгән килеш урнаштырылырга тиеш;

Ике яки андан да күбрәк тел кулланган очракта, текстлар эчтәлек һәм техник бизәлеш буенча тиндәш булырга, грамоталы һәм анлаешлы итеп башкарылырга тиеш;

169.4.1. Мәгълүмат конструкциясе хужасы куркынычсызлык катыйдәләрен теләсә нинди бозулар, шулай ук мәгълүмати конструкцияләрне монтажлау һәм эксплуатацияләү шартларын бозганды төзекслекләр һәм авария хәлләре өчен жаваплы.

169.4.2. Тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру рөхсәт итлеми:

1) күпфатирлы торак йортлар фасадларында:

- торак биналар чикләрендә, беренче һәм икенче катлар арасында урнашкан конструкцияләрдән тыш, торак булмаган бина биләгән урында;

- торак йортның үз чикләреннән ин күбе 1,5 метрга чыгып төзелгән торак булмаган биналар чикләреннән һәм мәгълүмат конструкциясен урнаштыручи зат тарафыннан биләнә торган заттан тыш, беренче һәм икенче катлар арасында урнашкан конструкцияләрдән тыш, торак йортның габаритларында урнашкан торак булмаган биналар чикләрендә;

- әлеге Кагыйдәләрдә каралган очраклардан тыш, тәрәзә һәм ишек уемнарының, шулай ук витраж һәм витриналарның, шул исәптән төзелгән-кушып төзелгән биналарның тулысынча яисә өлешчә ябылуы рәвешендә;

- киртәләүче конструкцияләрдә, балконнарда, әгәр дә керү төркеменең проект тәкъдиме белән каралмаган булса;

2) торак булмаган билгеләнештәге биналар фасадларында:

- биш каттан артык биеклектәге биналарда вертикаль консольный конструкцияләр;

- вертикаль тәртиптә урнашкан көйләнгән конструкцияләр;

- әлеге Кагыйдәләрдә каралган очраклардан тыш, икенче кат тәрәзәләренең ассы дәрәжәсеннән югарырак;

3) төшереп калдырылган;

4) фризларда, керү төркемнәре козырекларында:

- бер керү юлы булганда, бер конструкциядән артыграк;

- бер керү урыны булган керү төркеме фризында урнаштырыла торган яктылык тартмалары, фон конструкцияләре рәвешендә;

5) мәдени мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарда:

- фонлы конструкцияләр, яктылык тартмалары, динамик конструкцияләр;

- яктылыктан файдаланып;

- архитектур фон белән ярашмый торган капма-каршы һәм төсләргә бай карарда;

6) административ-офис, сәүдә, мәдени-күнел ачу, мондый объект проектиләрендә каралмаган 400 кв. метрдан артык мәйданлы спорт объектларында;

7) индивидуаль яисә күпфатирлы торак йортлар территориясендә аерым торучы конструкцияләр рәвешендә;

8) яба һәм каплап тора торган проемалар, витриналар, тәрәзәләр, арок, архитектура детальләре һәм декоратив-сәнгати бизәлеш, биналарда суперграфик, әлеге Кагыйдәләрдә каралган очраклардан тыш;

9) фасадның архитектура үзенчәлекләрен исәпкә алмыйча. Биналар фасадларында тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру варианtlары әлеге Кагыйдәләргә күшүмтә белән билгеләнә;

10) эркерларда, колонналарда, пилястраларда, балконнарда;

11) мемориаль такталардан 2,0 м ераклыкта;

12) адреслы атрибутиканы каплый торган (урам исемнәре һәм йорт номерлары күрсәткечләре);

13) 2 каттан артык биеклектәге биналарның аулак торналарында;

14) декоратив паннодан, модульле конструкцияләрдән, шулай ук автозаправка станцияләрендә стел, калкан, витрина, консольный конструкцияләр рәвешендә банк операцияләрен гамәлгә ашыручи оешмалар өчен алмаш мәгълүмат белән;

15) "Кулланучылар хокукларын яклау турында" Федераль законның 9 статьясы үз көченә мәҗбүри булмаган мәгълүматны (фирма исеме (исеме), аның урнашкан урыны (адресы) һәм аның эш режимы туринда мәгълүмат), ә атап әйткәндә, телефон, сайт, электрон почта адреслары номерларын, юнәлешләр, товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр исемлеген, биналарны арендалау, сату турындагы мәгълүматны, модульле конструкцияләр рәвешендәге коймага яисә бинага, шулай ук калкан һәм витрин конструкцияләр рәвешендәге чыгармалардан тыш, курсәтелгән мәгълүматны үз эченә алган мәгълүмат;

16) текстлы мәгълүмattan башка сурәтләр генә булган;

17) төсләре буенча фасадның архитектур фоны белән туры килмәүчеләр;

- 18) яктыртуның ачық ысулын кулланып;
- 19) флаглы композицияләрдән, шулай ук 6,0 м озынлыктагы яктылык тартмалары рәвешендәге көйләнгән конструкцияләрдән тыш, тукыма материаллар әзерләүдә кулланылган килем;
- 20) мәгълүмат конструкциясенен бер төрөн кулланып, мәгълүматны кабатлаучы, мона түбәндәгеләр керми:
 - Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәү нигезендә башкарылган мәгълүмат;
 - берничә урам киселешендә яисә ике урам арасындагы территориядә урнашкан бинаның һәр фасадында урнаштырылган мәгълүмат;
 - автозаправка станцияләре фасадларында урнаштырыла торган мәгълүмат;
- 21) төшереп калдырылган;
- 22) кабартылган конструкцияләр, штендерлар рәвешендә;
- 23) түбәнен (парапетның, фризның) еске тамгасыннан югарырак төзелгән-кушып төзелгән биналарның (тамбурларны да кертеп);
- 24) Урта Аты авыл жирлегенең тарихи территорияләре чикләрендә жем-жем иткән яктылык файдаланып.

169.4.3. Тышкы мәгълүмат урнаштыру чарапаларының аерым төрләренә таләпләр.

169.4.4. Элеге конструкция - диварларның тышкы өслегендә, фризлар, козыреклар, фронтоннар биналарында, керу яки тәрәзә (витриналар) өстендей стационар булмаган сәүдә объектларында, диварлар өслегеннән 0,2 м ераклығында, фонсыз конструкция рәвешендә, яктылык тартмасы рәвешендә, каркастан, текст мәгълүматы булган мәгълүматы кырдан, декоратив элементлар, билгеләр һәм стена өслегенә турыдан-туры төшерелгән сурәт элементларыннан тора торган мәгълүмати корылма.

Жанлы конструкцияләрне урнаштыру рөхсәт итлеми:

- 1) бинаның катлары тәрәзәләре, стационар булмаган сәүдә объекты арасында биеклектән 2/3 артык биеклектә;
- 2) бинаның катлары тәрәзәләре, стационар булмаган сәүдә объекты арасында арка тәрәзәләре биеклектән 1/2 артык биеклектә;
- 3) текстлы мәгълүматның биеклеге фриз биеклегеннән 2/3 артык (шул исәптән төзелгән-кушып төзелгән биналар);
- 4) бер катлы биналарда (шул исәптән төзелгән-кушып төзелгән биналарда) фризының биеклеге яисә биеклеге, керү төркемнәре, ут тартмалары, фризда урнаштырыла торган фонлы конструкцияләр рәвешендәге стационар булмаган сәүдә объектлары;
- 5) бинаның фронтон биеклегеннән 1/2 артык биеклеге, стационар булмаган сәүдә объекты;
- 6) козыргында 0,5 м дан артык биеклектә;
- 7) фасад озынлығының 70%тан артыграгын;
- 8) 0,5 м биеклектәге беренче кат чикләрендә, проемалар һәм биеклек арасында 1,5 м дан артык, почмак участокларында 50%тан артык простенка озынлығы;
- 9) мәгълүматны башка телләрдә кулланганда, элеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән конструкциянен озынлығы 50%тан артыгракка арттырылган озынлык;
- 10) төрле телләрдә язулярның тиңдәшсез зурлыкларын һәм шрифтларын кулланып;
- 11) беренче, цоколь яисә подвал катларының тышкы стеналарын өслектә урнаштырганда жир есте дәрәжәсеннән түбәнгә кырыйга кадәр 0,6 м түбәнрәк;
- 12) проемалар булган очракта, тоташ пыялалану, фриз, фронтон булмаган очракта икенче каттан югарырак, мона конструкцияне урнаштыру күздә тотыла торган тәрәзә уемының биеклеге ике биеклектән арткан очраклар керми;
- 13) икенче каттан югарырак тоташ пыялалауда урнашканда бер конструкция күләмендә;
- 14) тарихи территорияләр чикләрендә урама (бу урамнары төзүнен алғы линиясен төзи) чыга торган топ һәм ян фасадлардагы, стационар булмаган сәүдә объектларындағы фонлы конструкцияләр һәм утлы тартмалар рәвешендә, Казан шәһәренең урамнары һәм гомумшәһәр юллары буйлап, автомобиль сату буенча махсуслаштырылган объектларыннан тыш, шәһәр мөхите эстетикасына таләпләр югары булган Казан шәһәре урамнары һәм гомумшәһәр юллары буйлап;
- 15) элеге Кагыйдәләрдә караплан очраклардан тыш, бер-берсө өстендей фонлы конструкцияләр һәм яктылык тартмалары рәвешендә;
- 16) өслеге бинаның параллель булмаган стенасты, стационар булмаган сәүдә объекты, керү төркеме, козыреклары урнашкан фризда фон конструкцияләре һәм яктылык тартмалары рәвешендә;
- 17) бинада, стационар булмаган сәүдә объектында фонның төрле төстәге конструкцияләреннән файдаланып;
- 18) беренче каттагы яисә беренче каттагы проемалар арасында фон конструкцияләре

hем яктылык тартмалары рәвешендө;

алмаштырылган мәгълүмат белән;

20) бинаның фасадларында стенага турыдан-туры ясалган сурәт белән, алар настенный конструкцияләрнең башка төрләрен куллануны күздә тота;

21) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;

22) фронтонда, ёске каттагы фризда конструкцияне рөхсәт (килештерү) нигезендә билгеләнгән, конструкцияне урнаштыру урыны ёстендә урнаштырылган тубә конструкциясе булганда, аның гамәлдә булу сробы тәмамланган, моңа бердәм мәгълүмати эчтәлекле тубә конструкциясе белән берләштерелгән тубә конструкциясеннән тыш (бер эшчәнлек турында гомуми мәгълүмат);

23) мәдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы белән тарихи биналарда 0,5 метрдан артык биеклектө;

24) Урта Аты авыл жирлегенең тарихи территорияләре чикләрендә 1,0 метрдан артык биеклектө;

25) тубә яссылыгын бина стенасыннан, стационар булмаган сәүдә объектыннан карниз дәрәҗәсеннән алыш скат тубә очына кадәр кимендә 3,0 м биеклектә аера торган кәрнис дәрәҗәсеннән югарырак;

26) бер конструкция күләмendә тубә яссылыгын бинаның диварыннан, стационар булмаган сәүдә объектыннан аеручы карнис дәрәҗәсеннән югарырак.

169.4.5. Декоратив панно - гомуми мәйданы 1500 кв. метрдан артык булган сәүдә-офис, мәдәни-куңел ачу, житештерү, склад hем спорт билгеләнешендәге аерым объектларның фасадларында гына урнаштырыла торган мәгълүмати корылма.

Элеге конструкциянең мәгълүмати қыры ныклы яки тукыма нигезендә башкарылырга тиеш, мәгълүмати қыр hем каркасның totашу урыннары яшерелергә hем декоратив бизәлгән крайларга (шул исәптән багет, сәнгать декоры элементларына) ия булырга тиеш.

Декоратив панноларны урнаштыру рөхсәт ителми:

1) беренче кат дәрәҗәсеннән тубәнрәк;

2) мәдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы белән тарихи биналарда;

3) тарихи территорияләр чикләрендә, уздырыла торган чаралар турында мәгълүмат урнаштыру очен билгеләнгән аерым торучы мәдәни-куңел ачу, спорт билгеләнешендәге объектлар фасадларында урнаштырыла торган конструкцияләрдән тыш;

4) витриналардан гайре, ишек hем тәрәзә уемнары арасында;

5) эчке яктылыксыз баннер тукыма кулланып;

6) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;

7) тарихи территорияләр чикләрендәге биналар фасадында жир кишәрлеге чикләрендә аерым торучы калкан конструкцияләре яисә мондың конструкцияләр урнаштыру мөмкинлеге булганда.

169.4.6. Консоль конструкция - бинаның фасады яссылыгына туры почмак белән күелган мәгълүмати конструкция, стационар булмаган сәүдә объекты локальләштерелгән, почмак кишәрлекләрдә, кече конструкцияләр рәвешендәге диварның композицион тышкы ослеге буенча.

Конструкция конструкцияләрен урнаштыру рөхсәт ителми:

1) биеклеге hем озынлыгы 1,0 м дан артыграк;

2) мәдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы булган тарихи биналарда биеклеге hем озынлыгы 0,5 метрдан артыграк булса;

3) фасад ёстеннән 0,2 м дан артыграк ераклыкта;

4) бер-берсеннән 10 м ераклыкта;

5) фасад читеннән 0,2 м ераклыкта hем конструкциянең ассы қырыена кадәр жир дәрәҗәсеннән 2,5 м дан кимрәк булса;

6) турыдан-туры бинага керү урыннарында;

7) тарихи территорияләр чикләрендә урамга чыга торган (бу урамнарны төзүнен алғы сыйыгын төзи торган) биналарның фасадларында;

8) мәдәни мирас объектларында, 1959 елга кадәр төзелеш датасы булган тарихи биналарда металлодекор кулланмыч;

9) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулын кулланып, банк операцияләрен гамәлгә ашыручи оешмалар очен консольный конструкцияләрдән тыш.

169.4.7. Канатлы конструкция - элеге бинаның гомуми мәйданының 100% ин алыш торган оешма тарафыннан яссы тубәнен (парапеттың) югары тамгасыннан яисә бинаның скат тубәсенен, стационар булмаган сәүдә объектының югары ноктасыннан (очы) тулысынча югарырак булган яктылык хәрефләре hем символлары (логотиплар, саннар, билгеләр, нәфис элементлар) рәвешендә күләмле мәгълүмати конструкция:

Тубә конструкцияләрен урнаштыру рөхсәт ителми:

1) текстлы мәгълүматның биеклеге:

- бер катты биналар, стационар булмаган сәүдә объектлары очен 0,5 м дан артык;
- 2,0 м артык - 2 - 5 катты биналар очен;
- биеклеккә карата чикләүләрсез - төзелеш мәйданы 15 мең кв. метрдан артык булган эре сәүдә үзәкләре биналары очен;

2) озынлығы:

- алар урнаштырылган фасадның туры төгәлләнү озынлыгының 1/2 өлешенән күбрәге;
- фасадның йомгаклау өлеши (парапет) биеклеге ишелеп тошкәндә төгәлләнү фрагменты озынлыгының 2/3 еннән артыгы;

3) күпфатирлы торак йортларда;

4) Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләре түрнәдагы законнар таләпләре нигезендә башкарылган мәгълүматны кабатлың торган конструкцияләрдән тыш, бинада, стационар булмаган сәүдә объектында бердән артык;

5) әлеге бинада гамәле тәмамланмаган рөхсәт нигезендә билгеләнгән рөхсәт булганда, реклама конструкциясе түбә жайламасы рәвешендә;

6) әлеге бинада рөхсәткә (килештерүгә) ярашлы рәвештә билгеләнгән булса, аның гамәлдә булу сргы тәмамланмаган, фронтонда, югары каттагы фризында көйләнгән конструкция, түбә конструкциясе белән берләштерелгән бердәм мәгълүмат эчтәлеге (бер эшчәнлек түрнәдагы гумуми мәгълүмат);

7) алмаштырылган мәгълүмат белән;

8) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;

9) текстлы мәгълүматның биеклеге 1/3 тән артык өстәмә символларның (логотипларның, саннарның, билгеләрнен, сәнгать элементларының) биеклеге.

169.4.8. Витрина конструкциясе - бинада урнашкан фонлы конструкция яки яктылык тартмасы рәвешендәге мәгълүмат конструкциясе, витринаның эчке ягыннан стационар булмаган сәүдә объекты, тәрәзә уемы, ул каркастан, декоратив бизәлешле кранлы мәгълүмат қырыннан, тәрәзә уемы мәйданыннан 1/4 артык булмаган эләнгән элементлардан тора (витринаның биеклеге буенча витринаны ябыштыру күләменен яртысы һәм озынлыгы буенча клевитринаны ябыштыру күләменен яртысын).

Витрина конструкцияләрен урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) мәйданы 2,0 кв. м булган тәрәзә уемында;
- 2) витринаның пыялалануыннан алып витрин конструкциягә кадәр ара ераклыгында урын ягыннан 0,15 м дан кимрәк;

3) тәрәзә үрелеше әгъзаларын исәпкә алмыйча;

4) витрин пыяласы өслегенең бизәкләре һәм декоратив пленкалары рәвешендә;

5) яктылык тартмалары витринасына пыяла кую юлы белән;

6) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулыннан файдаланып;

7) витрин конструкцияләр арасында 1,5 м дан кимрәк ераклыкта.

169.4.9. Учреждение тактасы, режимлы табличка - кулланучыларга житкерү очен билгеләнгән мәгълүмат конструкцияләре, аны курсөтү "Кулланучылар хокукларын яклау түрнәдагы" Федераль законның 9 статьясы нигезендә, оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешманың фирма исеме (исеме), индивидуаль эшкуар, аларның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимында, бинада, стационар булмаган сәүдә объектында яки коймада, керү урыннарыннан ун һәм (яисә) сүл якта йә керү урыннарыннан түрьдан-туры ябыштырылган төркемнәргә керү урыны (режимлы табличка) түрнәдагы мәжбүри булган мәгълүмат конструкцияләре.

Учреждение тактасында урнаштырыла торган мәгълүмат кулланучыларга Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә дә житкерелергә тиеш.

Учреждение тактасын, режим тактасын урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) 0,6 м озынлыгында һәм 0,8 м биеклектә (гамәлгә куелган такта);
- 2) 0,4 м озынлыгында һәм биеклеге 0,6 м дан артык (режимлы табличка);
- 3) 0,3 м озынлыгында һәм 0,2 м дан артык биеклектә (трафарет матбуғатын ясау ысулы белән керү төркемнәрен пыялалауга урнаштырыла торган режимлы табличка);
- 4) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә бер оешма очен икедән артык, бер бинада бер шәхси эшкуар, стационар булмаган сәүдә объекты, киртә;
- 5) конструкция әзерләнгән материал буенча тиндәшсез зурлыгы буенча аерылып торучылар;
- 6) трафарет мөхәре ясау ысулы белән башкарылган керү төркемнәрен (ишекләрне) пыялалауда бердән артык;
- 7), коймадагы вывескалардан тыш, яктырткышлар кулланып;
- 8) фонсыз конструкцияләр рәвешендә;
- 9) керү юлының бер ягыннан икедән артык;

- 10) чикләү секциясеннән читтә;
- 11) төзелеш, утә күренмәле киртәләрдә, баскычларның, балконнарның, көймәләрнең коймаларында;
- 12) жәмәгать туклануы стационар предприятиеләре каршындагы сезонлы кафеларның киртәләү конструкцияләрендә;
- 13) мәдәни мирас объектлары, 1959 елга кадәр төзелгән даталары булган тарихи биналар, әлеге урамнарны төзүнең алғы линиясен формалаштыра торган тарихи территорияләр чикләрендә урнашкан объектлар киртәләрендә;
- 14) киртә тигезлегенән югарырак;
- 15) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулын кулланып.

169.4.10. Модуль конструкция - оештыру-хокукий рәвешендә бәйсез рәвештә берничә оешма, индивидуаль эшкуарлар урнашкан очракта, бинада яки ул урнашкан жир кишәрлекендә урнашкан бинага яисә шундый бина урнашкан жир кишәрлекендә урнашкан модульләр рәвешендә берничә оешма урнашкан очракта яисә аңа парковка урыннары оештыру яки оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге белән чиктәш жирдә урнашкан модульләр рәвешендә урнаштырылган элмә такталарның бер төре.

Модуль конструкция түбәндәгеләр рәвешендә урнаштырылырга мөмкин:

- декоратив панно;
- консоль конструкциясе;
- вывескалар, режим табличкасы, керу төркемнәрен пыялалауда башкарылган тактадан тыш;
- Эре форматтагы стелалар.

Модульле конструкцияләргә әлеге пунктта каралган үзенчәлекләрне үтәгендә мәгълүмат конструкциясeneң тиешле төре өчен билгеләнгән таләпләр кагыла.

Модульле конструкцияләр урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) биеклеге 6,0 м дан артык hәм 2,0 м дан да кимрәк (консольная конструкция);
- 2) тарихи территорииләр чикләрендә урамга чыга торган (бу урамнарны төзүнең алғы сыйыгын төзи торган) биналар фасадларында (консольная конструкция);
- 3) биш каттан артыграк биеклектәге биналарда (консольная конструкция);
- 4) күпфатирлы торак йортлар фасадларында, төзелгән-янормалы биналардан (консольная конструкция) тыш;
- 5) мәдәни мирас объектларында, төзелеш датасы 1959 елга кадәр булган тарихи биналарда (консольная конструкция);
- 6) бер блокта hәм бер бинада модуль элементларының мәгълүмати кырын hәм яктырту ысулларын әзерләүнен төрле материалларын кулланып;
- 7) бер конструкциядә кимендә өч модульле элемент саны;
- 8) декоратив панно рәвешендәге модульле конструкция булгандыа консольных;
- 9) кронштейн рәвешендә модульле конструкция булса, декоратив панно рәвешендә;
- 10) бер корылма рәвешендәге бер бинада икедән артык блок;
- 11) биеклеге hәм озынлыгы 1,5 метрдан артык (гамәлгә кую тактасы, режимлы табличка);
- 12) башкарыла торган простенка озынлыгының 2/3 олешнән артыгы (гамәлгә кую тактасы, режимлы табличка);
- 13) керу юлының бер яғыннан күбрәк (гамәлгә кую тактасы, режимлы табличка).

169.4.11. Стела - аерым күләм-пространство, индивидуаль башкаруда кече (биеклеге 6,0 м дан артмаган) яисә эре (6,0 м дан артык) форматтагы мәгълүмати конструкция, ул фундаменттан, нейтраль төсләр материалы белән тышланган каркастар (соры, көрән, кара, көрән h.б.) тора, аның оешманың фирма атamasы, товарлар hәм хезмәтләр (исеме, логотип) турында кыскача мәгълүмат тупланган.

Катламаларны урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы hәм урнашкан урыны, шулай ук аны эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге булган милекчесенә, хужастана, кулланучыга караган жир кишәрлекеге чикләрендә;
- 2) фундаментны декоратив бизәлешенән башка күмеп китүнен техник мөмкинлеге булмаган очракларда;
- 3) бер жир кишәрлекеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янгын hәм санитария нормаларын hәм кагыйдәләрен исәпкә алыш башкарылган территорияне төзекләндерү буенча проект каары белән нигезләмичә, бер жир кишәрлекеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганды;
- 4) мондый объект проектиләнди каралмаган жир кишәрлекеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганды;
- 5) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгүльләнүче жир кишәрлекеге чикләрендә;

- 6) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;
- 7) тротуарларда һәм жәяүлеләр өчен юллар, юл йөрү юлларында, машина кую һәм машина кую урыннары өчен билгеләнгән урыннарда;
- 8) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;
- 9) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия;
- 10) профнастил, тукыма материаллар әзерләгәндә файдаланып;
- 11) мәгълүмати өслекләрне алмаштырылган сурәтле, шулай ук медиа-экраннар белән берләштерелгән кече форматта урнаштыру;
- 12) мәгълүмати кырда фоторәсем белән;
- 13) автомобильләргә ягулык салу станцияләреннән тыш, гомуми мәйданы 5000,0 кв. метрдан кимрәк булган биналар өчен эре форматта;
- 14) мәгълүматны тапшыруның динамик ысулын кулланып, медиа-экраннардан тыш, ягулыкка бәяләр турындагы мәгълүмат белән автозаправка станцияләренең стелы.

169.4.12. Капчыкли корылма - мәйданы 6,0 кв. м дан артмаган эчке яисә тышкы яктырткычлы аерым мәгълүмати конструкция, биеклеге 4,0 м дан артмаган, ул фундаменттан, каркастан, декоратив элементлардан, мәгълүмат кырыннан нык нигездә 6,0 кв. м дан артмаган.

Яклаучы конструкцияләрне урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы һәм урнашкан урыны, шулай ук аны эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге булган милекчесенә, хужасына, кулланучыга караган жир кишәрлеге чикләрендә;
- 2) фундаментны декоратив бизәлешеннән башка күмеп китүнен техник мөмкинлеге булмаган очракларда;
- 3) бер жир кишәрлеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янғын һәм санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алыш башкарылган территорияне төзекләндеру буенча проект каары белән нигезләмичә, бер жир кишәрлеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганда;
- 4) «Урта Аты авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең мәдәни мирас объектларын, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарны, мәдәни объектларны, панорларын һәм перспективаларын чикләүне;
- 5) мондый объект проектинда каралмаган жир кишәрлеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганда;
- 6) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгүльләнүчә жир кишәрлеге чикләрендә;
- 7) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;
- 8) тротуарларда һәм жәяүлеләр өчен юлларда, юлларда, машиналар кую һәм кую урыннары өчен билгеләнгән урыннарда;
- 9) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;
- 10) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия булса;
- 11) профнастил, тукыма материаллар әзерләгәндә файдаланып;
- 12) мәгълүмати конструкцияне декоратив-сәнгатьчә бизәмичә;
- 13) гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен билгеләүче кызыл сыйыкли жир кишәрлеге чигеннән 6,0 м ераклыкта;
- 14) мәгълүмат тапшыруның динамик ысулын кулланып.

169.4.13. Флагов композициясе - нигездән, бер яки берничә флагштоктан һәм йомшак тукымадан (мәгълүмати кырлардан) торган аерым торучы мәгълүмати конструкция.

Флаг композицияләрен урнаштыру рөхсәт ителми:

- 1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы һәм урнашкан урыны, шулай ук аны эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге булган милекчесенә, хужасына, кулланучыга караган жир кишәрлеге чикләрендә;
- 2) фундаментны декоратив бизәлешеннән башка күмеп китүнен техник мөмкинлеге булмаган очракларда;
- 3) бер жир кишәрлеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янғын һәм санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алыш башкарылган территорияне төзекләндеру буенча проект каары белән нигезләмичә, бер жир кишәрлеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганда;
- 4) мәдәни мирас объектларын, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарны, мәдәни объектларны, панорамаларны һәм Арча шәһәре перспективаларын чикләүне;
- 5) мондый объект проектинда каралмаган жир кишәрлеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганда;

- 6) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгыльләнүче жир кишәрлеге чикләрендә;
- 7) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;
- 8) тротуарларда һәм жәяүлеләр өчен юлларда, юлларда, машиналар кую һәм кую урыннары өчен билгеләнгән урыннарда;
- 9) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;
- 10) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия булса;
- 11) кинлеге буенча флагштоклар арасыннан зуррак булган мәгълүмати кыр габаритлары белән.

169.4.14. Махсуслаштырылган конструкция - халыкны яклай һәм куркынычсызлыкны тәэммин итү өлкәсендә социаль әһәмияткә ия мәгълүмат түрүнда халыкка хәбәр итү өчен билгеләнгән аерым мәгълүмати конструкция, шулай ук фундаменттан, каркасттан, нейтраль чәчәкләр материалы белән уратып алынган спорт-массакүләм чаралар түрүнда мәгълүмат кыры, электрон экран рәвешендәге мәгълүмат кыры, ул эре сәүдә һәм спорт-, мәдәни-күнел ачу комплексларының жир кишәрлекләре мәйданы 3 гектардан артык булган жир участокларында урнашкан видеосурәтләрне күрсәтергә мөмкинлек бирә.

Махсуслаштырылган конструкцияләрне урнаштыру рәхсәт ителми:

- 1) оешманың, индивидуаль эшкуарның бинасы һәм урнашкан урыны, шулай ук аны эксплуатацияләү яисә парковка урыннарын оештыру өчен бирелгән жир кишәрлеге булган милекчесенә, хужасына, кулланучыга караган жир кишәрлеге чикләрендә;
- 2) фундаментны декоратив бизәлешениән башка күмеп китүнен техник мөмкинлеге булмаган очраклarda;
- 3) бер жир кишәрлеге чикләрендә, гамәлдәге төзелеш, янғын һәм санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып башкарылган территорияне төзекләндерү буенча проект карапы белән нигезләмичә, бер жир кишәрлеге чикләрендә берәр аерым урнаштырылган мәгълүмат конструкциясе булганда;
- 4) мәдәни мирас объектларын, 1959 елга кадәр төзелгән тарихи биналарны, Казан шәһәренең мәдәни объектларын, панорларын һәм перспективаларын чикләүне;
- 5) мондый объект проектинда карапмаган жир кишәрлеге чикләрендә бердән артыграк йә аерым торучы башка мәгълүмат конструкциясе булганда;
- 6) стационар булмаган сәүдә объекты, индивидуаль яисә күпфатирлы торак йорт белән шөгыльләнүче жир кишәрлеге чикләрендә;
- 7) конструкция фундаментыннан бинаның нигезенә кадәр 6,0 м ераклыкта;
- 8) тротуарларда һәм жәяүлеләр өчен юлларда, юлларда, машиналар кую һәм кую урыннары өчен билгеләнгән урыннарда;
- 9) яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) урынына;
- 10) агач кәүсәләреннән 5,0 м ераклыкта томаланган фундаментка ия булса;
- 11) профнастил, тукыма материаллар әзерләгәндә файдаланып.

Гражданнарны игълан итү өчен шартлар, мәдәни һәм спорт чаралары афишалары

170. Мәдәни һәм спорт чараларының игъланнарын, афишаларын урнаштыру гражданнарның массакүләм жыелу урыннарында һәм жәяүлеләр очен күнелле зоналарда билгеләнә торган махсус түмбаларда, калканныарда һәм стенларда гына рәхсәт ителә.

Игъланнар өчен дивар аерым торучы объектлар рәвешендә яки биналарда яки корылмаларда асылма калканныар рәвешендә урнаштырылырга мөмкин.

VI. Коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен уздыруга төп таләпләр

171. Юл өслекләрен грунт белән каплауга яисә ачуга бәйле эшләр (жир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яисә ремонтлау, свай һәм шпунт тутыру, электр тапшыру линияләре терәкләрен, злемтә, яктырту терәкләрен урнаштыру (алмаштыру), яктырту планын төзү, грунт планировкасы һәм башка эшләр) вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән язма рәхсәт (жир эшләрен житештерү ордери) булганда гына башкарыла.

172. Жирлек территориясен төзекләндерүгә бәйле жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм уздыру, жир эшләрен житештерүгә ордер алу һәм алу муниципаль хокукий актларның билгеләнгән

таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

173. Яшел утыртмаларны сүтү яисә күчереп утырту кирәк булганда, Башкарма комитетның күрсәтмәсен билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел утыртмаларны сүтәргә яисә күчереп утыртыра кирәк.

174.Жирлек юлларында хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату, юлның ике яғыннан да заказчылар һәм эшләр житештерүчеләр турында кирәклө барлық белешмәләрне, эшләр срокларын, эйләнешнең мөмкин булган маршрутларын мәжбүри урнаштырган вәкаләтле орган тарафыннан бирелә торган рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән калканның рәвеше һәм эчтәлеге рөхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнен тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

175. Вакыты узган ордерлар буенча коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләре ирекле дип таныла.

VII. Үцайлы мохиткә аерым таләпләр

176. Торак мохитне төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларын проектлаганда, өлкән яштәге кешеләр һәм инвалидлар өчен торак пунктлар тирагеленнән файдалану мөмкинлеген, элгәе объектларны өлкәннәрнең һәм инвалидларның күчеп йөрүенә ярдәм итә торган элементлар һәм техник чаралар белән жиһазландыруны күздә тоту тәкъдим итә.

Өлкән яштәге затларны һәм инвалидларны хәрәкәткә китеүче техник чаралар һәм жайламалар проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тәкъдим итә.

VIII. Биналар (алардагы биналар) милекчеләренең һәм корылмаларның һәм башка затларның янындагы территорияләрне төзекләндерүдә катнашу тәртибе

177. Хужалык итүче субъектлар һәм физик затлар территорияне, законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, түбәндәгә тәртиптә жыештырырга һәм санитар карап торырга хокуклы:

177.1.идарәче оешмалар - күпфатирлы йортларның йорт яны территориясе, шулай ук 5 м радиустагы төп фасад яғыннан йә урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.2.социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, шулай ук учреждение территориясе алдындагы жир кишәрлеге, 10 м радиуста төп фасад яғыннан йә урамның йөрү өлешенә кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) башка яктан - 10 м радиуста;

куpfatirly торак йортларда төзелгән торак булмаган биналарны эксплуатацияләүче затлар янындагы территорияне озынлыкка - биналарның бөтен озынлыгы буена, кинлекенә - 10 м ераклыгында яисә юл өлеше бордюрына кадәр (юл буйлап урнашкан очракта) идарәче оешма белән килешү булмаган очракта, жыештырырга хокуклы;

177.4.сәнәгать предприятиеләре һәм барлык милек рәвешләрендәгә оешмалар - аларга килү юллары, тротуарлар, аларга якын коймалар, санитар-яклау зоналары. Предприятиеләрнән санитар-яклау зоналары гамәлдәгә санитария кагыйдәләре һәм нормалары таләпләре нигезендә билгеләнә;

177.5.төзүче - 50 м радиуста төзелеш мәйданчыклары янындагы территорияләр һәм гамәлдәгә төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә 50 м радиуста аларга килү юллары;

177.6.торак йортлар хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр (яки, жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта) һәм территорияләр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.7.стационар булмаган объектлар (лоткалар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хужалары - жир участогы объектын урнаштыру өчен бирелгән территория һәм аның янындагы территория урынның тышкы чигеннән алып урамның машина юлына кадәр 10 метр ераклыкта (юл буйлап объект урнашкан очракта);

Базарларның идарәче компанияләре, сәүдә һәм жәмәгать түкленүүн оештыру (рестораннар, кафелар, кибетләр) - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр һәм аның янәшәсендәгә территорияләр кишәрлек чикләрнән 50 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

177.9.биналарның, корылмаларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре - бина, корылма периметры яисә бирелгән жир участогы чикләрнән алып 10 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

